(३५५)

अबोध्य् अग्निः समिधा जनानाम् प्रति धेनुम् इवायतीम् उषासम् ।
यह्वा इव प्र वयाम् उज्जिहानाः प्र भानवः सिस्रते नाकम् अच्छ ॥ ५ ००१ ०१
अबोधि होता यजथाय देवान् ऊर्ध्वो अग्निः सुमनाः प्रातर् अस्थात् ।
समिद्धस्य रुशद् अदर्शि पाजो महान् देवस् तमसो निर् अमोचि ॥ ५ ००१ ०२
यद् ईं गणस्य रशनाम् अजीगः शुचिर् अङ्क्ते शुचिभिर् गोभिर् अग्निः ।
आद् दक्षिणा युज्यते वाजयन्त्य् उत्तानाम् ऊर्ध्वो अधयज् जुहूभिः ॥ ५ ००१ ०३
अग्निम् अच्छा देवयताम् मनांसि चक्षूंषीव सूर्ये सं चरन्ति ।
यद् ई सुवाति उषसा विरूपे श्वेतो वाजी जायते अग्रे अह्नाम् ॥ ५ ००१ ०४
जनिष्ट हि जेन्यो अग्रे अह्नां हितो हितेष्व् अरुषो वनेषु ।
दमे-दमे सप्त रत्ना दधानो ऽग्निर् होता नि षसादा यजीयान् ॥ ५ ००१ ०५
अग्निर् होता न्य् असीदद् यजीयान् उपस्थे मातुः सुरभा उलोके ।
युवा कविः पुरुनिष्ठ ऋतावा धर्ता कृष्टीनाम् उत मध्य इद्धः ॥ ५ ००१ ०६
प्र णु त्यं विप्रम् अध्वरेषु साधुम् अग्निं होतारम् ईळते नमोभिः ।
आ यस् ततान रोदसी ऋतेन नित्यम् मृजन्ति वाजिनं घृतेन ॥ ५ ००१ ०७
मार्जाल्यो मृज्यते स्वे दमूनाः कविप्रशस्तो अतिथिः शिवो नः ।
सहस्रशृङ्गो वृषभस् तदोजा विश्वाँ अग्ने सहसा प्रास्य् अन्यान् ॥ ५ ००१ ०८
प्र सद्यो अग्ने अत्य् एष्य् अन्यान् आविर् यस्मै चारुतमो बभूथ ।
ईळेन्यो वपुष्यो विभावा प्रियो विशाम् अतिथिर् मानुषीणाम् ॥ ५ ००१ ०९
तुभ्यम् भरन्ति क्षितयो यविष्ठ बलिम् अग्ने अन्तित ओत दूरात् ।
आ भन्दिष्ठस्य सुमतिं चिकिद्धि बृहत् ते अग्ने महि शर्म भद्रम् ॥ ५ ००१ १०
आद्य रथम् भानुमो भानुमन्तम् अग्ने तिष्ठ यजतेभिः समन्तम् ।
विद्वान् पथीनाम् उर्व् अ १ न्तरिक्षम् एह देवान् हविरद्याय वक्षि ॥ ५ ००१ ११
अवोचाम कवये मेध्याय वचो वन्दारु वृषभाय वृष्णे ।
गविष्ठिरो नमसा स्तोममम् अग्नौ दिवीव रुक्मम् उरुव्यञ्चम् अश्रेत् ॥ ५ ००१ १२

(३५६)

कुमारम् माता युवतिः समुब्धं गुहा बिभर्ति न ददाति पित्रे ।
अनीकम् अस्य न मिनज् जनासः पुरः पश्यन्ति निहितम् अरतौ ॥ ५ ००२ ०१
कम् एतं त्वं युवते कुमारम् पेषी बिभर्षि महिषी जजान ।
पूर्वीर् हि गर्भः शरदो ववर्धापश्यं जातं यद् असूत माता ॥ ५ ००२ ०२
हिरण्यदन्तं शुचिवर्णम् आरात् क्षेत्राद् अपश्यम् आयुधा मिमानम् ।
ददानो अस्मा अमृतं विपृक्वत् किम् माम् अनिन्द्राः कृणवन्न् अनुक्थाः ॥ ५ ००२ ०३
क्षेत्राद् अपश्यं सनुतश् चरन्तं सुमद् यूथं न पुरु शोभमानम् ।
न ता अगृभ्रन् अजनिष्ट हि षः पलिक्नीर् इद् युवतयो भवन्ति ॥ ५ ००२ ०४
के मे मर्यकं वि यवन्त गोभिर् न येषा गोपा अरणश् चिद् आस ।
य ईं जगृभुर् अव ते सृजन्त्व् आजाति पश्व उप नश् चिकित्वान् ॥ ५ ००२ ०५
वसां राजानं वसतिं जनानाम् अरातयो नि दधुर् मर्त्येषु ।
ब्रह्माण्य् अत्रेर् अव तं सृजन्तु निन्दितारो निन्द्यासो भवन्तु ॥ ५ ००२ ०६
शुनश् चिच् छेपं निदितं सहस्राद् यूपाद् अमुञ्चो अशमिष्ट हि षः ।
एवास्मद् अग्ने वि मुमुग्धि पाशान् होतश् चिकित्व इह तू निषद्य ॥ ५ ००२ ०७
हृणीयमानो अप हि मद् ऐयेः प्र मे देवानां व्रतपा उवाच ।
इन्द्रो विद्वाँ अनु हि त्वा चचक्ष तेनाहम् अग्ने अनुशिष्ट आगाम् ॥ ५ ००२ ०८
वि ज्योतिषा बृहता भात्य् अग्निर् आविर् विश्वानि कृणुते महित्वा ।
प्रादेवीर् मायाः सहते दुरेवाः शिशीते शृङ्गे रक्षसे विनिक्षे ॥ ५ ००२ ०९
उत स्वानासो दिवि षन्त्व् अग्नेस् तिग्मायुधा रक्षसे हन्तवा उ ।
मदे चिद् अस्य प्र रुजन्ति भामा न वरन्ते परिबाधो अदेवीः ॥ ५ ००२ १०
एतं ते स्तोमं तुविजात विप्रो रथं न धीरः स्वपा अतक्षम् ।
यदीद् अग्ने प्रति त्वं देव हर्याः स्ववतीर् अप एना जयेम ॥ ५ ००२ ११
तुविग्रीवो वृषभो वावृधानो ऽशत्रव् अ १ र्यः सम् अजाति वेदः ।
इतीमम् अग्निम् अमृता अवोचन् बर्हिष्मते मनवे शर्म यंसद् धविष्मते मनवे शर्म यंसत् ॥ ५ ००२ १२

(३५८)

त्वम् अग्ने वरुणो जायसे यत् त्वम् मित्रो भवसि यत् समिद्धः ।
त्वे विश्वे सहसस् पुत्र देवास् त्वम् इन्द्रो दाशुषे मर्त्याय ॥ ५ ००३ ०१
त्वम् अर्यमा भवसि यत् कनीनां नाम स्वधावन् गुह्यम् बिभर्षि ।
अञ्जन्ति मित्रं सुधितं न गोभिर् यद् दम्पती समनसा कृणोषि ॥ ५ ००३ ०२
तव श्रिये मरुतो मर्जयन्त रुद्र यत् ते जनिम चारु चित्रम् ।
पदं यद् विष्णोर् उपमं निधायि तेन पासि गुह्यं नाम गोनाम् ॥ ५ ००३ ०३
तव श्रिया सुदृशो देव देवाः पुरू दधाना अमृतं सपन्त ।
होतारम् अग्निम् मनुषो नि षेदुर् दशस्यन्त उशिजः शंसम् आयोः ॥ ५ ००३ ०४
न त्वद् धोता पूर्वो अग्ने यजीयान् न काव्यैः परो अस्ति स्वधावः ।
विशश् च यस्या अतिथिर् भवासि स यज्ञेन वनवद् देव मर्तान् ॥ ५ ००३ ०५
वयम् अग्ने वनुयाम त्वोता वसूयवो हविषा बुध्यमानाः ।
वयं समर्ये विदथेष्व् अह्नां वयं राया सहसस् पुत्र मर्तान् ॥ ५ ००३ ०६
यो न आगो अभ्य् एनो भरात्य् अधीद् अघम् अघशंसे दधात ।
जही चिकित्वो अभिशस्तिम् एताम् अग्ने यो नो मर्चयति द्वयेन ॥ ५ ००३ ०७
त्वाम् अस्या व्युषि देव पूर्वे दूतं कृण्वाना अयजन्त हव्यैः ।
संस्थे यद् अग्न ईयसे रयीणां देवो मर्तैर् वसुभिर् इध्यमानः ॥ ५ ००३ ०८
अव स्पृधि पितरं योधि विद्वान् पुत्रो यस् ते सहसः सून ऊहे ।
कदा चिकित्वो अभि चक्षसे नो ऽग्ने कदाँ ऋतचिद् यातयासे ॥ ५ ००३ ०९
भूरि नाम वन्दमानो दधाति पिता वसो यदि तज् जोषयासे ।
कुविद् देवस्य सहसा चकानः सुम्नम् अग्निर् वनते वावृधानः ॥ ५ ००३ १०
त्वम् अङ्ग जरितारं यविष्ठ विश्वान्य् अग्ने दुरितानि पर्षि ।
स्तेना अदृश्रन् रिपवो जनासो ऽज्ञातकेता वृजिना अभूवन् ॥ ५ ००३ ११
इमे यामासस् त्वद्रिग् अभूवन् वसवे वा तद् इद् आगो अवाचि ।
नाहायम् अग्निर् अभिशस्तये नो न रीषते वावृधानः परा दात् ॥ ५ ००३ १२

(३५९)

त्वाम् अग्ने वसुपतिं वसूनाम् अभि प्र मन्दे अध्वरेषु राजन् ।
त्वया वाजं वाजयन्तो जयेमाभि ष्याम पृत्सुतीर् मर्त्यानाम् ॥ ५ ००४ ०१
हव्यवाळ् अग्निर् अजरः पिता नो विभुर् विभावा सुदृशीको अस्मे ।
सुगार्हपत्याः सम् इषो दिदीह्य् अस्मद्र्यग् क् सम् मिमीहि श्रवांसि ॥ ५ ००४ ०२
विशां कविं विश्पतिम् मानुषीणां शुचिम् पावकं घृतपृष्ठम् अग्निम् ।
नि होतारं विश्वविदं दधिध्वे स देवेषु वनते वार्याणि ॥ ५ ००४ ०३
जुषस्वाग्न इळया सजोषा यतमानो रश्मिभिः सूर्यस्य ।
जुषस्व नः समिधं जातवेद आ च देवान् हविरद्याय वक्षि ॥ ५ ००४ ०४
जुष्टो दमूना अतिथिर् दुरोण इमं नो यज्ञम् उप याहि विद्वान् ।
विश्वा अग्ने अभियुजो विहत्या शत्रूयताम् आ भरा भोजनानि ॥ ५ ००४ ०५
वधेन दस्युम् प्र हि चातयस्व वयः कृण्वानस् तन्वे ३ स्वायै ।
पिपर्षि यत् सहसस् पुत्र देवान्त् सो अग्ने पाहि नृतम वाजे अस्मान् ॥ ५ ००४ ०६
वयं ते अग्न उक्थैर् विधेम वयं हव्यैः पावक भद्रशोचे ।
अस्मे रयिं विश्ववारं सम् इन्वास्मे विश्वानि द्रविणानि धेहि ॥ ५ ००४ ०७
अस्माकम् अग्ने अध्वरं जुषस्व सहसः सूनो त्रिषधस्थ हव्यम् ।
वयं देवेषु सुकृतः स्याम शर्मणा नस् त्रिवरूथेन पाहि ॥ ५ ००४ ०८
विश्वानि नो दुर्गहा जातवेदः सिन्धुं न नावा दुरितातिं पर्षि ।
अग्ने अत्रिवन् नमसा गृणानो ऽस्माकम् बोध्य् अविता तनूनाम् ॥ ५ ००४ ०९
यस् त्वा हृदा कीरिणा मन्यमानो ऽमर्त्यम् मर्त्यो जोहवीमि ।
जातवेदो यशो अस्मासु धेहि प्रजाभिर् अग्ने अमृतत्वम् अश्याम् ॥ ५ ००४ १०
यस्मै त्वं सुकृते जातवेद उलोकम् अग्ने कृणवः स्योनम् ।
अश्विनं स पुत्रिणं वीरवन्तं गोमन्तं रयिं नशते स्वस्ति ॥ ५ ००४ ११

(३५९)

सुसमिद्धाय शोचिषे घृतं तीव्रं जुहोतन ।
अग्नये जातवेदसे ॥ ५ ००५ ०१
नराशंसः सुषूदतीमं यज्ञम् अदाभ्यः ।

कविर् हि मधुहस्त्यः ॥ ५ ००५ ०२
ईळितो अग्न आ वहेन्द्रं चित्रम् इह प्रियम् ।
सुखै रथेभिर् ऊतये ॥ ५ ००५ ०३
ऊर्णम्रदा वि प्रथस्वाभ्य् अ १ र्का अनूषत ।
भवा नः शुभ्र सातये ॥ ५ ००५ ०४
देवीर् द्वारो वि श्रयध्वं सुप्रायणा न ऊतये ।
प्र-प्र यज्ञम् पृणीतन ॥ ५ ००५ ०५
सुप्रतीके वयोवृधा यह्वी ऋतस्य मातरा ।
दोषाम् उषासम् ईमहे ॥ ५ ००५ ०६
वातस्य पत्मन्न् ईळिता दैव्या होतारा मनुषः ।
इमं नो यज्ञम् आ गतम् ॥ ५ ००५ ०७
इळा सरस्वती मही तिस्रो देवीर् मयोभुवः ।
बर्हिः सीदन्त्व् अस्रिधः ॥ ५ ००५ ०८
शिवस् त्वष्टर् इहा गहि विभुः पोष उत त्मना ।
यज्ञे-यज्ञे न उद् अव ॥ ५ ००५ ०९
यत्र वेत्थ वनस्पते देवानां गुह्या नामानि ।
तत्र हव्यानि गामय ॥ ५ ००५ १०
स्वाहाग्नये वरुणाय स्वाहेन्द्राय मरुद्भ्यः स्वाहा देवेभ्यो हविः ।

(३६०)

अग्निं तम् मन्ये यो वसुर् अस्तं यं यन्ति धेनवः ।
अस्तम् अर्वन्त आशवो ऽस्तं नित्यासो वाजिन इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०१
सो अग्निर् यो वसुर् गृणे सं यम् आयन्ति धेनवः ।
सम् अर्वन्तो रघुद्रुवः सं सुजातासः सूरय इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०२
अग्निर् हि वाजिनं विशे ददाति विश्वचर्षणिः ।
अग्नी राये स्वाभुवं स प्रीतो याति वार्यम् इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०३
आ ते अग्न इधीमहि द्युमन्तं देवाजरम् ।

यद् ध स्या ते पनीयसी समिद् दीदयति द्यवीषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०४
आ ते अग्न ऋचा हविः शुक्रस्य शोचिषस् पते ।
सुश्चन्द्र दस्म विश्पते हव्यवाट् तुभ्यं हूयत इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०५
प्रो त्ये अग्नयोऽग्निषु विश्वम् पुष्यन्ति वार्यम् ।
ते हिन्विरे त इन्विरे त इषण्यन्त्य् आनुषग् इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०६
तव त्ये अग्ने अर्चयो महि व्राधन्त वाजिनः ।
ये पत्वभिः शफानां व्रजा भुरन्त गोनाम् इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०७
नवा नो अग्न आ भर स्तोतृभ्यः सुक्षितीर् इषः ।
ते स्याम य आनृचुस् त्वादूतासो दमे-दम इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०८
उभे सुश्चन्द्र सर्पिषो दर्वी श्रीणीष आसनि ।
उतो न उत् पुपूर्या उक्थेषु शवसस् पत इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ ०९
एवाग्निम् अजुर्यमुर् गीर्भिर् यज्ञेभिर् आनुषक् ।
दधद् अस्मे सुवीर्यम् उत त्यद् आश्वश्व्यम् इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ ५ ००६ १०

(३६१)

सखायः सं वः सम्यञ्चम् इषं स्तोमं चाग्नये ।
वर्षिष्ठाय क्षितीनाम् ऊर्जो नप्त्रे सहस्वते ॥ ५ ००७ ०१
कुत्रा चिद् यस्य समृतौ रण्वा नरो नृषदने ।
अर्हन्तश् चिद् यम् इन्धते संजनयन्ति जन्तवः ॥ ५ ००७ ०२
सं यद् इषो वनामहे सं हव्या मानुषाणाम् ।
उत द्युम्नस्य शवस ऋतस्य रश्मिम् आ ददे ॥ ५ ००७ ०३
स स्मा कृणोति केतुम् आ नक्तं चिद् दूर आ सते ।
पावको यद् वनस्पतीन् प्र स्मा मिनात्य् अजरः ॥ ५ ००७ ०४
अव स्म यस्य वेषणे स्वेदम् पथिषु जुह्वति ।
अभीम् अह स्वजेन्यम् भूमा पृष्ठेव रुरुहुः ॥ ५ ००७ ०५
यम् मर्त्यः पुरुस्पृहं विदद् विश्वस्य धायसे ।
प्र स्वादनम् पितूनाम् अस्तातिं चिद् आयवे ॥ ५ ००७ ०६

स हि ष्मा धन्वाक्षितं दाता न दात्य् आ पशुः ।
हिरिश्मश्रुः शुचिदन्न् ऋभुर् अनिभृष्टतविषिः ॥ ५ ००७ ०७
शुचिः ष्मा यस्मा अत्रिवत् प्र स्वधितीव रीयते ।
सुषूर् असूत माता क्राणा यद् आनशे भगम् ॥ ५ ००७ ०८
आ यस् ते सर्पिरासुते ऽग्ने शम् अस्ति धायसे ।
एषु द्युम्नम् उत श्रव आ चित्तम् मर्त्येषु धाः ॥ ५ ००७ ०९
इति चिन् मन्युम् अध्रिजस् त्वादातम् आ पशुं ददे ।
आद् अग्ने अपृणतो ऽत्रिः सासह्याद् दस्यून् इषः सासह्यान् नॄन् ॥ ५ ००७ १०

(३६२)

त्वाम् अग्न ऋतायवः सम् ईधिरे प्रत्नम् प्रत्नास ऊतये सहस्कृत ।
पुरुश्चन्द्रं यजतं विश्वधायसं दमूनसं गृहपतिं वरेण्यम् ॥ ५ ००८ ०१
त्वाम् अग्ने अतिथिम् पूर्व्यं विशः शोचिष्केशं गृहपतिं नि षेदिरे ।
बृहत्केतुम् पुरुरूपं धनस्पृतं सुशर्माणं स्ववसं जरद्विषम् ॥ ५ ००८ ०२
त्वाम् अग्ने मानुषीर् ईळते विशो होत्राविदं विविचिं रत्नधातमम् ।
गुहा सन्तं सुभग विश्वदर्शतं तुविष्वणसं सुयजं घृतश्रियम् ॥ ५ ००८ ०३
त्वाम् अग्ने धर्णसिं विश्वधा वयं गीर्भिर् गृणन्तो नमसोप सेदिम ।
स नो जुषस्व समिधानो अङ्गिरो देवो मर्तस्य यशसा सुदीतिभिः ॥ ५ ००८ ०४
त्वम् अग्ने पुरुरूपो विशे-विशे वयो दधासि प्रत्नथा पुरुष्टुत ।
पुरूण्य् अन्ना सहसा वि राजसि त्विषिः सा ते तित्विषाणस्य नाधृषे ॥ ५ ००८ ०५
त्वाम् अग्ने समिधानं यविष्ठ्य देवा दूतं चक्रिरे हव्यवाहनम् ।
उरुज्रयसं घृतयोनिम् आहुतं त्वेषं चक्षुर् दधिरे चोदयन्मति ॥ ५ ००८ ०६
त्वाम् अग्ने प्रदिव आहुतं घृतैः सुम्नायवः सुषमिधा सम् ईधिरे ।
स वावृधान ओषधीभिर् उक्षितो ऽभि ज्रयांसि पार्थिवा वि तिष्ठसे ॥ ५ ००८ ०७

(३६३)

त्वाम् अग्ने हविष्मन्तो देवम् मर्तास ईळते ।
मन्ये त्वा जातवेदसं स हव्या वक्ष्य् आनुषक् ॥ ५ ००१ ०१
अग्निर् होता दास्वतः क्षयस्य वृक्तबर्हिषः ।
सं यज्ञासश् चरन्ति यं सं वाजासः श्रवस्यवः ॥ ५ ००१ ०२
उत स्म यं शिशुं यथा नवं जनिष्टारणी ।
धर्तारम् मानुषीणां विशाम् अग्निं स्वध्वरम् ॥ ५ ००१ ०३
उत स्म दुर्गृभीयसे पुत्रो न ह्वार्याणाम् ।
पुरू यो दग्धासि वनाग्ने पशुर् न यवसे ॥ ५ ००१ ०४
अध स्म यस्यार्चयः सम्यक् संयन्ति धूमिनः ।
यद् ईम् अह त्रितो दिव्य् उप ध्मातेव धमति शिशीते ध्मातरी यथा ॥ ५ ००१ ०५
तवाहम् अग्न ऊतिभिर् मित्रस्य च प्रशस्तिभिः ।
द्वेषोयुतो न दुरिता तुर्याम मत्यानाम् ॥ ५ ००१ ०६
तं नो अग्ने अभी नरो रयिं सहस्व आ भर ।
स क्षेपयत् स पोषयद् भुवद् वाजस्य सातय उतैधि पृत्सु नो वृधे ॥ ५ ००१ ०७

(३६४)

अग्न ओजिष्ठम् आ भर द्युम्नम् अस्मभ्यम् अध्रिगो ।
प्र नो राया परीणसा रत्सि वाजाय पन्थाम् ॥ ५ ०१० ०१
त्वं नो अग्ने अङ्गिर स्तुत्वा दक्षस्य मंहना ।
त्वे असुर्य १ म् आरुहत् क्राणा मित्रो न यज्ञियः ॥ ५ ०१० ०२
त्वं नो अग्न एषां गयम् पुष्टिं च वर्धय ।
ये स्तोमेभिः प्र सूरयो नरो मघान्य् आनशुः ॥ ५ ०१० ०३
ये अग्ने चन्द्र ते गिरः शुम्भन्त्य् अश्वराधसः ।
शुष्मेभिः शुष्मिणो नरो दिवश् चिद् येषाम् बृहत् सुकीर्तिर् बोधति त्मना ॥ ५ ०१० ०४
तव त्ये अग्ने अर्चयो भ्राजन्तो यन्ति धृष्णुया ।
परिज्मानो न विद्युतः स्वानो रथो न वाजयुः ॥ ५ ०१० ०५
नू नो अग्न ऊतये सबाधसश् च रातये ।

अस्माकासश् च सूरयो विश्वा आशास् तरीषणि ॥ ५ ०१० ०६
त्वं नो अग्ने अङ्गिर स्तुत स्तवान आ भर ।
होतर् विभ्वासहं रयिं स्तोतृभ्य स्तवसे च न उतैधि पृत्सु नो वृधे ॥ ५ ०१० ०७

(३६५)

जनस्य गोपा अजनिष्ट जागृविर् अग्निः सुदक्षः सुविताय नव्यसे ।
घृतप्रतीको बृहता दिविस्पृशा द्युमद् वि भाति भरतेभ्यः शुचिः ॥ ५ ०११ ०१
यज्ञस्य केतुम् प्रथमम् पुरोहितम् अग्निं नरस् त्रिषधस्थे सम् ईधिरे ।
इन्द्रेण देवैः सरथं स बर्हिषि सीदन् नि होता यजथाय सुक्रतुः ॥ ५ ०११ ०२
असम्मृष्टो जायसे मात्रोः शुचिर् मन्द्रः कविर् उद् अतिष्ठो विवस्वतः ।
घृतेन त्वावर्धयन्न् अग्न आहुत धूमस् ते केतुर् अभवद् दिवि श्रितः ॥ ५ ०११ ०३
अग्निर् नो यज्ञम् उप वेतु साधुयाग्निं नरो वि भरन्ते गृहे-गृहे ।
अग्निर् दूतो अभवद् धव्यवाहनो ऽग्निं वृणाना वृणते कविक्रतुम् ॥ ५ ०११ ०४
तुभ्येदम् अग्ने मधुमत्तमं वचस् तुभ्यम् मनीषा इयम् अस्तु शं हृदे ।
त्वां गिरः सिन्धुम् इवावनीर् महीर् आ पृणन्ति शवसा वर्धयन्ति च ॥ ५ ०११ ०५
त्वाम् अग्ने अङ्गिरसो गुहा हितम् अन्व् अविन्दञ् छिश्रियाणं वने-वने ।
स जायसे मथ्यमानः सहो महत् त्वाम् आहुः सहसस् पुत्रम् अङ्गिरः ॥ ५ ०११ ०६

(३६६)

प्राग्नये बृहते यज्ञियाय ऋतस्य वृष्णे असुराय मन्म ।
घृतं न यज्ञ आस्ये ३ सुपूतं गिरम् भरे वृषभाय प्रतीचीम् ॥ ५ ०१२ ०१
ऋतं चिकित्व ऋतम् इच् चिकिद्ध्य् ऋतस्य धारा अनु तृन्धि पूर्वीः ।
नाहं यातुं सहसा न द्वयेन ऋतं सपाम्य् अरुषस्य वृष्णः ॥ ५ ०१२ ०२
कया नो अग्न ऋतयन्न् ऋतेन भुवो नवेदा उचथस्य नव्यः ।
वेदा मे देव ऋतुपा ऋतूनां नाहम् पतिं सनितुर् अस्य रायः ॥ ५ ०१२ ०३
के ते अग्ने रिपवे बन्धनासः के पायवः सनिषन्त द्युमन्तः ।

के धासिम् अग्ने अनृतस्य पान्ति क आसतो वचसः सन्ति गोपाः ॥ ५ ०१२ ०४
सखायस् ते विषुणा अग्न एते शिवासः सन्तो अशिवा अभूवन् ।
अधूर्षत स्वयम् एते वचोभिर् ऋजूयते वृजिनानि ब्रुवन्तः ॥ ५ ०१२ ०५
यस् ते अग्ने नमसा यज्ञम् ईट्ट ऋतं स पात्य् अरुषस्य वृष्णः ।
तस्य क्षयः पृथुर् आ साधुर् एतु प्रसर्स्राणस्य नहुषस्य शेषः ॥ ५ ०१२ ०६

(३६७)

अर्चन्तस् त्वा हवामहे ऽर्चन्तः सम् ईधीमहि ।
अग्ने अर्चन्त ऊतये ॥ ५ ०१३ ०१
अग्ने स्तोमम् मनामहे सिध्रम् अद्य दिविस्पृशः ।
देवस्य द्रविणस्यवः ॥ ५ ०१३ ०२
अग्निर् जुषत नो गिरो होता यो मानुषेष्व् आ ।
स यक्षद् दैव्यं जनम् ॥ ५ ०१३ ०३
त्वम् अग्ने सप्रथा असि जुष्टो होता वरेण्यः ।
त्वया यज्ञं वि तन्वते ॥ ५ ०१३ ०४
त्वाम् अग्ने वाजसातमं विप्रा वर्धन्ति सुष्टुतम् ।
स नो रास्व सुवीर्यम् ॥ ५ ०१३ ०५
अग्ने नेमिर् अराँ इव देवांस् त्वम् परिभूर् असि ।
आ राधश् चित्रम् ऋञ्जसे ॥ ५ ०१३ ०६

(३६८)

अग्निं स्तोमेन बोधय समिधानो अमर्त्यम् ।
हव्या देवेषु नो दधत् ॥ ५ ०१४ ०१
तम् अध्वरेष्व् ईळते देवम् मर्ता अमर्त्यम् ।
यजिष्ठम् मानुषे जने ॥ ५ ०१४ ०२
तं हि शश्वन्त ईळते स्रुचा देवं घृतश्चुता ।

अग्निं हव्याय वोळ्हवे ॥ ५ ०१४ ०३
अग्निर् जातो अरोचत घ्नन् दस्यूञ् ज्योतिषा तमः ।
अविन्दद् गा अपः स्वः ॥ ५ ०१४ ०४
अग्निम् ईळेन्यं कविं घृतपृष्ठं सपर्यत ।
वेतु मे शृणवद् धवम् ॥ ५ ०१४ ०५
अग्निं घृतेन वावृधु स्तोमेभिर् विश्वचर्षणिम् ।
स्वाधीभिर् वचस्युभिः ॥ ५ ०१४ ०६

(३६९)
प्र वेधसे कवये वेद्याय गिरम् भरे यशसे पूर्व्याय ।
घृतप्रसत्तो असुरः सुशेवो रायो धर्ता धरुणो वस्वो अग्निः ॥ ५ ०१५ ०१
ऋतेन ऋतं धरुणं धारयन्त यज्ञस्य शाके परमे व्योमन् ।
दिवो धर्मन् धरुणे सेदुषो नॄञ् जातैर् अजाताꣳ अभि ये ननक्षुः ॥ ५ ०१५ ०२
अङ्होयुवस् तन्वस् तन्वते वि वयो महद् दुष्टरम् पूर्व्याय ।
स संवतो नवजातस् तुतुर्यात् सिङ्हं न क्रुद्धम् अभितः परि ष्ठुः ॥ ५ ०१५ ०३
मातेव यद् भरसे पप्रथानो जनं-जनं धायसे चक्षसे च ।
वयो-वयो जरसे यद् दधानः परि त्मना विषुरूपो जिगासि ॥ ५ ०१५ ०४
वाजो नु ते शवसस् पात्व् अन्तम् उरुं दोघं धरुणं देव रायः ।
पदं न तायुर् गुहा दधानो महो राये चितयन्न् अत्रिम् अस्पः ॥ ५ ०१५ ०५

(३७०)
बृहद् वयो हि भानवे ऽर्चा देवायाग्नये ।
यम् मित्रं न प्रशस्तिभिर् मर्तासो दधिरे पुरः ॥ ५ ०१६ ०१
स हि द्युभिर् जनानां होता दक्षस्य बाह्वोः ।
वि हव्यम् अग्निर् आनुषग् भगो न वारम् ऋण्वति ॥ ५ ०१६ ०२
अस्य स्तोमे मघोनः सख्ये वृद्धशोचिषः ।

विश्वा यस्मिन् तुविष्वणि सम् अर्ये शुष्मम् आदधुः ॥ ५ ०१६ ०३
अधा ह्य अग्न एषां सुवीर्यस्य मंहना ।
तम् इद् यह्वं न रोदसी परि श्रवो बभूवतुः ॥ ५ ०१६ ०४
नू न एहि वार्यम् अग्ने गृणान आ भर ।
ये वयं ये च सूरयः स्वस्ति धामहि सचोतैधि पृत्सु नो वृधे ॥ ५ ०१६ ०५

(३७१)

आ यज्ञैर् देव मर्त्य इत्था तव्यांसम् ऊतये ।
अग्निं कृते स्वध्वरे पुरुर् ईळीतावसे ॥ ५ ०१७ ०१
अस्य हि स्वयशस्तर आसा विधर्मन् मन्यसे ।
तं नाक चित्रशोचिषम् मन्द्रम् परो मनीषया ॥ ५ ०१७ ०२
अस्य वासा उ अर्चिषा य आयुक्त तुजा गिरा ।
दिवो न यस्य रेतसा बृहच् छोचन्त्य् अर्चयः ॥ ५ ०१७ ०३
अस्य क्रत्वा विचेतसो दस्मस्य वसु रथ आ ।
अधा विश्वासु हव्यो ऽग्निर् विक्षु प्र शस्यते ॥ ५ ०१७ ०४
नू न इद् धि वार्यम् आसा सचन्त सूरयः ।
ऊर्जो नपाद् अभिष्टये पाहि शग्धि स्वस्तय उतैधि पृत्सु नो वृधे ॥ ५ ०१७ ०५

(३७२)

प्रातर् अग्निः पुरुप्रियो विश स्तवेवातिथिः ।
विश्वानि यो अमर्त्यो हव्या मर्तेषु रण्यति ॥ ५ ०१८ ०१
द्विताय मृक्तवाहसे स्वस्य दक्षस्य मंहना ।
इन्दुं स धत्त आनुषक् स्तोता चित् ते अमर्त्य ॥ ५ ०१८ ०२
तं वो दीर्घायुशोचिषं गिरा हुवे मघोनाम् ।
अरिष्टो येषां रथो व्य् अश्वदावन्न् ईयते ॥ ५ ०१८ ०३
चित्रा वा येषु दीधितिर् आसन्न् उक्था पान्ति ये ।

स्तीर्णम् बर्हिः स्वर्णरे श्रवांसि दधिरे परि ॥ ५ ०१८ ०४
ये मे पञ्चाशतं ददुर् अश्वानां सधस्तुति ।
द्युमद् अग्ने महि श्रवो बृहत् कृधि मघोनां नृवद् अमृत नृणाम् ॥ ५ ०१८ ०५

(३७३)

अभ्य् अवस्थाः प्र जायन्ते प्र वव्रेर् वव्रिश् चिकित ।
उपस्थे मातुर् वि चष्टे ॥ ५ ०१९ ०१
जुह्वरे वि चितयन्तो ऽनिमिषं नृम्णम् पान्ति ।
आ द्रुळ्हाम् पुरं विविशुः ॥ ५ ०१९ ०२
आ स्वैत्रेयस्य जन्तवो द्युमद् वर्धन्त कृष्टयः ।
निष्कग्रीवो बृहदुक्थ एना मध्वा न वाजयुः ॥ ५ ०१९ ०३
प्रियं दुग्धं न काम्यम् अजामि जाम्योः सचा ।
घर्मो न वाजजठरो ऽदब्धः शश्वतो दभः ॥ ५ ०१९ ०४
क्रीळन् नो रश्म आ भुवः सम् भस्मना वायुना वेविदानः ।
ता अस्य सन् धृषजो न तिग्माः सुसंशिता वक्ष्यो वक्षणेस्थाः ॥ ५ ०१९ ०५

(३७४)

यम् अग्ने वाजसातम त्वं चिन् मन्यसे रयिम् ।
तं नो गीर्भिः श्रवाय्यं देवत्रा पनया युजम् ॥ ५ ०२० ०१
ये अग्ने नेरयन्ति ते वृद्धा उग्रस्य शवसः ।
अप द्वेषो अप ह्वरो ऽन्यव्रतस्य सश्चिरे ॥ ५ ०२० ०२
होतारं त्वा वृणीमहे ऽग्ने दक्षस्य साधनम् ।
यज्ञेषु पूर्व्यं गिरा प्रयस्वन्तो हवामहे ॥ ५ ०२० ०३
इत्था यथा त ऊतये सहसावन् दिवे-दिवे ।
राय कृताय सुक्रतो गोभिः ष्याम सधमादो वीरैः स्याम सधमादः ॥ ५ ०२० ०४

(३७५)

मनुष्वत् त्वा नि धीमहि मनुष्वत् सम् इधीमहि ।
अग्ने मनुष्वद् अङ्गिरो देवान् देवयते यज ॥ ५ ०२१ ०१
त्वं हि मानुषे जने ऽग्ने सुप्रीत इध्यसे ।
स्रुचस् त्वा यन्त्य् आनुषक् सुजात सर्पिरासुते ॥ ५ ०२१ ०२
त्वां विश्वे सजोषसो देवासो दूतम् अक्रत ।
सपर्यन्तस् त्वा कवे यज्ञेषु देवम् ईळते ॥ ५ ०२१ ०३
देवं वो देवयज्ययाग्निम् ईळीत मर्त्यः ।
समिद्धः शुक्र दीदिह्य् ऋतस्य योनिम् आसदः ससस्य योनिम् आसदः ॥ ५ ०२१ ०४

(३७६)

प्र विश्वसामन्न् अत्रिवद् अर्चा पावकशोचिषे ।
यो अध्वरेष्व् ईड्यो होता मन्द्रतमो विशि ॥ ५ ०२२ ०१
न्य् अ १ग्निं जातवेदसं दधाता देवम् ऋत्विजम् ।
प्र यज्ञ एत्व् आनुषग् अद्या देवव्यचस्तमः ॥ ५ ०२२ ०२
चिकित्विन्मनसं त्वा देवम् मर्तास ऊतये ।
वरेण्यस्य ते ऽवस इयानासो अमन्महि ॥ ५ ०२२ ०३
अग्ने चिकिद्धय् अ १स्य न इदं वचः सहस्य ।
तं त्वा सुशिप्र दम्पते स्तोमैर् वर्धन्त्य् अत्रयो गीर्भिः शुम्भन्त्य् अत्रयः ॥ ५ ०२२ ०४

(३७७)

अग्ने सहन्तम् आ भर द्युम्नस्य प्रासहा रयिम् ।
विश्वा यश् चर्षणीर् अभ्य् आ ३ सा वाजेषु सासहत् ॥ ५ ०२३ ०१
तम् अग्ने पृतनाषहं रयिं सहस्व आ भर ।
त्वं हि सत्यो अद्भुतो दाता वाजस्य गोमतः ॥ ५ ०२३ ०२

विश्वे हि त्वा सजोषसो जनासो वृक्तबर्हिषः ।
होतारं सद्मसु प्रियं व्यन्ति वार्या पुरु ॥ ५ ०२३ ०३
स हि ष्मा विश्वचर्षणिर् अभिमाति सहो दधे ।
अग्न एषु क्षयेष्व् आ रेवन् नः शुक्र दीदिहि द्युमत् पावक दीदिहि ॥ ५ ०२३ ०४

(३७८)

अग्ने त्वं नो अन्तम उत त्राता शिवो भवा वरूथ्यः ।
वसुर् अग्निर् वसुश्रवा अच्छा नक्षि द्युमत्तमं रयिं दाः ।
स नो बोधि श्रुधी हवम् उरुष्या णो अघायतः समस्मात् ।
तं त्वा शोचिष्ठ दीदिवः सुम्नाय नूनम् ईमहे सखिभ्यः ।

(३७९)

अच्छा वो अग्निम् अवसे देवं गासि स नो वसुः ।
रासत् पुत्र ऋषूणाम् ऋतावा पर्षति द्विषः ॥ ५ ०२५ ०१
स हि सत्यो यम् पूर्वे चिद् देवासश् चिद् यम् ईधिरे ।
होतारम् मन्द्रजिह्वम् इत् सुदीतिभिर् विभावसुम् ॥ ५ ०२५ ०२
स नो धीती वरिष्ठया श्रेष्ठया च सुमत्या ।
अग्ने रायो दिदीहि नः सुवृक्तिभिर् वरेण्य ॥ ५ ०२५ ०३
अग्निर् देवेषु राजत्य् अग्निर् मर्तेष्व् आविशन् ।
अग्निर् नो हव्यवाहनो ऽग्निं धीभिः सपर्यत ॥ ५ ०२५ ०४
अग्निस् तुविश्रवस्तमं तुविब्रह्माणम् उत्तमम् ।
अतूर्तं श्रावयत्पतिम् पुत्रं ददाति दाशुषे ॥ ५ ०२५ ०५
अग्निर् ददाति सत्पतिं सासाह यो युधा नृभिः ।
अग्निर् अत्यं रघुष्यदं जेतारम् अपराजितम् ॥ ५ ०२५ ०६
यद् वाहिष्ठं तद् अग्नये बृहद् अर्च विभावसो ।
महिषीव त्वद् रयिस् त्वद् वाजा उद् ईरते ॥ ५ ०२५ ०७

तव॑ द्यु॒मन्तो॑ अ॒र्चयो॒ ग्रावे॑वोच्यते बृ॒हत् ।
उ॒तो ते॑ तन्य॒तुर् यथा॒ स्वा॒नो अ॑र्त॒ त्मना॑ दि॒वः ॥ ५ ०२५ ०८
ए॒वाꣳ अ॒ग्निं व॑सू॒यवः॑ सहसा॒नं व॑वन्दिम ।
स नो॒ विश्वा॒ अति॒ द्विषः॑ पर्ष॒न् नावे॑व॒ सु॒क्रतुः॑ ॥ ५ ०२५ ०९

(३८०)

अग्ने॑ पावक रो॒चिषा॑ म॒न्द्रया॑ देव जि॒ह्वया॑ ।
आ दे॒वान् व॑क्षि॒ यक्षि॑ च ॥ ५ ०२६ ०१
तं त्वा॑ घृतस्नव् ईमहे चित्र॒भानो॒ स्व॑र्दृशम् ।
देवाꣳ आ वी॒तये॑ वह ॥ ५ ०२६ ०२
वी॒तिहो॑त्रं त्वा कवे द्यु॒मन्तं॒ सम् इ॑धीमहि ।
अग्ने॑ बृ॒हन्त॑म् अध्व॒रे ॥ ५ ०२६ ०३
अग्ने॒ विश्वे॑भिर् आ गहि दे॒वेभि॑र् ह॒व्यदा॑तये ।
होता॑रं त्वा वृणीमहे ॥ ५ ०२६ ०४
यज॑मानाय सुन्व॒त आग्ने॑ सु॒वीर्यं॑ वह ।
दे॒वैर् आ स॑त्सि ब॒र्हिषि॑ ॥ ५ ०२६ ०५
स॒मि॒धा॒नः स॑हस्रजि॒द् अग्ने॒ धर्मा॑णि पुष्यसि ।
दे॒वाना॑ दूत उ॒क्थ्यः ॥ ५ ०२६ ०६
न्य् अ ॑ग्निं जा॒तवे॑दसं होत्र॒वाहं॑ यवि॒ष्ठ्यम् ।
दधा॑ता दे॒वम् ऋ॒त्विज॑म् ॥ ५ ०२६ ०७
प्र य॒ज्ञ ए॑त्व् आनु॒षग् अ॒द्या दे॑वव्य॒चस्तमः ।
स्तृ॒णी॒त ब॒र्हिर् आ॒सदे॑ ॥ ५ ०२६ ०८
एदम् म॒रुतो॑ अ॒श्विना॑ मि॒त्रः सी॑दन्तु वरु॒णः ।
दे॒वासः॒ सर्व॑या वि॒शा ॥ ५ ०२६ ०९

(३८१)

अनस्वन्ता सत्पतिर् मामहे मे गावा चेतिष्ठो असुरो मघोनः ।
त्रैवृष्णो अग्ने दशभिः सहस्रैर् वैश्वानर त्र्यरुणश् चिकेत ॥ ५ ०२७ ०१
यो मे शता च विंशतिं च गोनां हरी च युक्ता सुधुरा ददाति ।
वैश्वानर सुष्टुतो वावृधानो ऽग्ने यच्छ त्र्यरुणाय शर्म ॥ ५ ०२७ ०२
एवा ते अग्ने सुमतिं चकानो नविष्ठाय नवमं त्रसदस्युः ।
यो मे गिरस् तुविजातस्य पूर्वीर् युक्तेनाभि त्र्यरुणो गृणाति ॥ ५ ०२७ ०३
यो म इति प्रवोचत्य् अश्वमेधाय सूरये ।
ददद् ऋचा सनिं यते ददन् मेधाम् ऋतायते ॥ ५ ०२७ ०४
यस्य मा परुषाः शतम् उद्धर्षयन्त्य् उक्षणः ।
अश्वमेधस्य दानाः सोमा इव त्र्याशिरः ॥ ५ ०२७ ०५
इन्द्राग्नी शतदाव्न्य् अश्वमेधे सुवीर्यम् ।
क्षत्रं धारयतम् बृहद् दिवि सूर्यम् इवाजरम् ॥ ५ ०२७ ०६

(३८२)

समिद्धो अग्निर् दिवि शोचिर् अश्रेत् प्रत्यङ् उषसम् उर्विया वि भाति ।
एति प्राची विश्ववारा नमोभिर् देवाँ ईळाना हविषा घृताची ॥ ५ ०२८ ०१
समिध्यमानो अमृतस्य राजसि हविष् कृण्वन्तं सचसे स्वस्तये ।
विश्वं स धत्ते द्रविणं यम् इन्वस्य् आतिथ्यम् अग्ने नि च धत्त इत् पुरः ॥ ५ ०२८ ०२
अग्ने शर्ध महते सौभगाय तव द्युम्नान्य् उत्तमानि सन्तु ।
सं जास्पत्यं सुयमम् आ कृणुष्व शत्रूयताम् अभि तिष्ठा महांसि ॥ ५ ०२८ ०३
समिद्धस्य प्रमहसो ऽग्ने वन्दे तव श्रियम् ।
वृषभो द्युम्नवाँ असि सम् अध्वरेष्व् इध्यसे ॥ ५ ०२८ ०४
समिद्धो अग्न आहुत देवान् यक्षि स्वध्वर ।
त्वं हि हव्यवाळ् असि ॥ ५ ०२८ ०५
आ जुहोता दुवस्यताग्निम् प्रयत्य् अध्वरे ।
वृणीध्वं हव्यवाहनम् ॥ ५ ०२८ ०६

(३८३)

त्र्य् अर्यमा मनुषो देवताता त्री रोचना दिव्या धारयन्त ।
अर्चन्ति त्वा मरुतः पुतदक्षास् त्वम् एषाम् ऋषिर् इन्द्रासि धीरः ॥ ५ ०२९ ०१
अनु यद् ईम् मरुतो मन्दसानम् आर्चन्न् इन्द्रम् पपिवांसं सुतस्य ।
आदत्त वज्रम् अभि यद् अहिं हन्न् अपो यह्वीर् असृजत् सर्तवा उ ॥ ५ ०२९ ०२
उत ब्रह्माणो मरुतो मे अस्येन्द्रः सोमस्य सुषुतस्य पेयाः ।
तद् धि ह्व्यम् मनुषे गा अविन्दद् अहन्न् अहिम् पपिवाꣳइन्द्रो अस्य ॥ ५ ०२९ ०३
आद् रोदसी वितरं वि ष्कभायत् संविव्यानश् चिद् भियसे मृगं कः ।
जिगर्तिम् इन्द्रो अपजगुराणः प्रति श्वसन्तम् अव दानवं हन् ॥ ५ ०२९ ०४
अध क्रत्वा मघवन् तुभ्यं देवा अनु विश्वे अददुः सोमपेयम् ।
यत् सूर्यस्य हरितः पतन्तीः पुरः सतीर् उपरा एतशे कः ॥ ५ ०२९ ०५
नव यद् अस्य नवतिं च भोगान् साकं वज्रेण मघवा विवृश्चत् ।
अर्चन्तीन्द्रम् मरुतः सधस्थे त्रैष्टुभेन वचसा बाधत द्याम् ॥ ५ ०२९ ०६
सखा सख्ये अपचत् तूयम् अग्निर् अस्य क्रत्वा महिषा त्री शतानि ।
त्री साकम् इन्द्रो मनुषः सरांसि सुतम् पिबद् वृत्रहत्याय सोमम् ॥ ५ ०२९ ०७
त्री यच् छता महिषाणाम् अघो मास् त्री सरांसि मघवा सोम्यापाः ।
कारं न विश्वे अह्वन्त देवा भरम् इन्द्राय यद् अहिं जघान ॥ ५ ०२९ ०८
उशना यत् सहस्याइर् अयातं गृहम् इन्द्र जूजुवानेभिर् अश्वैः ।
वन्वानो अत्र सरथं ययाथ कुत्सेन देवैर् अवनोर् ह शुष्णम् ॥ ५ ०२९ ०९
प्रान्यच् चक्रम् अवृहः सूर्यस्य कुत्सायान्यद् वरिवो यातवे ऽकः ।
अनासो दस्यूꣳर् अमृणो वधेन नि दुर्योण आवृणङ् मृध्रवाचः ॥ ५ ०२९ १०
स्तोमासस् त्वा गौरिवीतेर् अवर्धन्न् अरन्धयो वैदथिनाय पिप्रुम् ।
आ त्वाम् ऋजिश्वा सख्याय चक्रे पचन् पक्तीर् अपिबः सोमम् अस्य ॥ ५ ०२९ ११
नवग्वासः सुतसोमास इन्द्रं दशग्वासो अभ्य् अर्चन्त्य् अर्कैः ।
गव्यं चिद् ऊर्वम् अपिधानवन्तं तं चिन् नरः शशमाना अप व्रन् ॥ ५ ०२९ १२
कथो नु ते परि चराणि विद्वान् वीर्या मघवन् या चकर्थ ।
या चो नु नव्या कृणवः शविष्ठ प्रेद् उ ता ते विदथेषु ब्रवाम ॥ ५ ०२९ १३

एता विश्वा चकृवाꣳइन्द्र भूर्य् अपरीतो जनुषा वीर्येण ।
या चिन् नु वज्रिन् कृणवो दधृष्वान् न ते वर्ता तविष्या अस्ति तस्याः ॥ ५ ०२९ १४
इन्द्र ब्रह्म क्रियमाणा जुषस्व या ते शविष्ठ नव्या अकर्म ।
वस्त्रेव भद्रा सुकृता वसूयू रथं न धीरः स्वपा अतक्षम् ॥ ५ ०२९ १५

(३८४)

क्व १ स्य वीरः को अपश्यद् इन्द्रं सुखरथम् ईयमानं हरिभ्याम् ।
यो राया वज्री सुतसोमम् इच्छन् तद् ओको गन्ता पुरुहूत ऊती ॥ ५ ०३० ०१
अवाचचक्षम् पदम् अस्य सस्वर् उग्रं निधातुर् अन्व् आयम् इच्छन् ।
अपृच्छम् अन्याꣳउत ते म आहुर् इन्द्रं नरो बुबुधाना अशेम ॥ ५ ०३० ०२
प्र नु वयं सुते या ते कृतानीन्द्र ब्रवाम यानि नो जुजोषः ।
वेदद् अविद्वाञ् छृणवच् च विद्वान् वहते ऽयम् मघवा सर्वसेनः ॥ ५ ०३० ०३
स्थिरम् मनश् चकृषे जात इन्द्र वेषीद् एको युधये भूयसश् चित् ।
अश्मानं चिच् छवसा दिद्युतो वि विदो गवाम् ऊर्वम् उस्रियाणाम् ॥ ५ ०३० ०४
परो यत् त्वम् परम आजनिष्ठाः परावति श्रुत्यं नाम बिभ्रत् ।
अतश् चिद् इन्द्राद् अभयन्त देवा विश्वा अपो अजयद् दासपत्नीः ॥ ५ ०३० ०५
तुभ्येद् एते मरुतः सुशेवा अर्चन्त्य् अर्कं सुन्वन्त्य् अन्धः ।
अहिम् ओहानम् अप आशयानम् प्र मायाभिर् मायिनं सक्षद् इन्द्रः ॥ ५ ०३० ०६
वि षू मृधो जनुषा दानम् इन्वन्न् अहन् गवा मघवन् संचकानः ।
अत्रा दासस्य नमुचेः शिरो यद् अवर्तयो मनवे गातुम् इच्छन् ॥ ५ ०३० ०७
युजं हि माम् अकृथा आद् इद् इन्द्र शिरो दासस्य नमुचेर् मथायन् ।
अश्मानं चित् स्वर्यं १ वर्तमानम् प्र चक्रियेव रोदसी मरुद्भ्यः ॥ ५ ०३० ०८
स्त्रियो हि दास आयुधानि चक्रे किम् मा करन्न् अबला अस्य सेनाः ।
अन्तर् ह्य् अख्यद् उभे अस्य धेने अथोप प्रैद् युधये दस्युम् इन्द्रः ॥ ५ ०३० ०९
सम् अत्र गावो ऽभितो ऽनवन्तेहेह वत्सैर् वियुता यद् आसन् ।
सं ता इन्द्रो असृजद् अस्य शाकैर् यद् ई सोमासः सुषुता अमन्दन् ॥ ५ ०३० १०
यद् ई सोमा बभ्रुधूता अमन्दन्न् अरोरवीद् वृषभः सादनेषु ।

पुरंदरः पपिवाꣳइन्द्रो अस्य पुनर् गवाम् अददाद् उस्रियाणाम् ॥ ५ ०३० ११
भद्रम् इदं रुशमा अग्ने अक्रन् गवां चत्वारि ददतः सहस्रा ।
ऋणंचयस्य प्रयता मघानि प्रत्य् अग्रभीष्म नृतमस्य नृणाम् ॥ ५ ०३० १२
सुपेशसम् माव सृजन्त्य् अस्तं गवां सहस्रै रुशमासो अग्ने ।
तीव्रा इन्द्रम् अममन्दुः सुतासो ऽक्तोर् व्युष्टौ परितक्म्यायाः ॥ ५ ०३० १३
औच्छत् सा रात्री परितक्म्या याꣳ ऋणंचये राजनि रुशमानाम् ।
अत्यो न वाजी रघुर् अज्यमानो बभ्रुश् चत्वार्य् असनत् सहस्रा ॥ ५ ०३० १४
चतुःसहस्रं गव्यस्य पश्वः प्रत्य् अग्रभीष्म रुशमेष्व् अग्ने ।
घर्मश् चित् तप्तः प्रवृजे य आसीद् अयस्मयस् तं व् आदाम विप्राः ॥ ५ ०३० १५

(३८५)

इन्द्रो रथाय प्रवतं कृणोति यम् अध्यस्थान् मघवा वाजयन्तम् ।
यूथेव पश्वो व्य् उनोति गोपा अक्रꣳइष्टो याति प्रथमः सिषासन् ॥ ५ ०३१ ०१
आ प्र द्रव हरिवो मा वि वेनः पिशङ्गराते अभि नः सचस्व ।
नहि त्वद् इन्द्र वस्यो अन्यद् अस्त्य् अमिनांश् चिज् जनिवतश् चकर्थ ॥ ५ ०३१ ०२
उद् यत् सहः सहस आजनिष्ट देदिष्ट इन्द्र इन्द्रियाणि विश्वा ।
प्राचोदयत् सुदुघा वव्रे अन्तर् वि ज्योतिषा संववृत्वत् तमो ऽवः ॥ ५ ०३१ ०३
अनवस् ते रथम् अश्वाय तक्षन् त्वष्टा वज्रम् पुरुहूत द्युमन्तम् ।
ब्रह्माण इन्द्रम् महयन्तो अर्कैर् अवर्धयन्न् अहये हन्तवा उ ॥ ५ ०३१ ०४
वृष्णे यत् ते वृषणो अर्कम् अर्चान् इन्द्र ग्रावाणो अदितिः सजोषाः ।
अनश्वासो ये पवयो ऽरथा इन्द्रेषिता अभ्य् अवर्तन्त दस्यून् ॥ ५ ०३१ ०५
प्र ते पूर्वाणि करणानि वोचम् प्र नूतना मघवन् या चकर्थ ।
शक्तीवो यद् विभरा रोदसी उभे जयन्न् अपो मनवे दानुचित्राः ॥ ५ ०३१ ०६
तद् इन् नु ते करणं दस्म विप्राहिं यद् घ्नन् ओजो अत्रामिमीथाः ।
शुष्णस्य चित् परि माया अगृभ्णाः प्रपित्वं यन्न् अप दस्यूꣳर् असेधः ॥ ५ ०३१ ०७
त्वम् अपो यदवे तुर्वशायारमयः सुदुघाः पार इन्द्र ।
उग्रम् अयातम् अवहो ह कुत्सं सं ह यद् वाम् उशनारन्त देवाः ॥ ५ ०३१ ०८

इन्द्राकुत्सा वहमाना रथेना वाम् अत्या अपि कर्णे वहन्तु ।
निः षीम् अङ्गयो धमथो निः षधस्थान् मघोनो हृदो वरथस् तमांसि ॥ ५ ०३१ ०९
वातस्य युक्तान् सुयुजश् चिद् अश्वान् कविश् चिद् एषो अजगन्न् अवस्युः ।
विश्वे ते अत्र मरुतः सखाय इन्द्र ब्रह्माणि तविषीम् अवर्धन् ॥ ५ ०३१ १०
सूरश् चिद् रथम् परितक्म्यायाम् पूर्वं करद् उपरं जूजुवांसम् ।
भरच् चक्रम् एतशः सं रिणाति पुरो दधत् सनिष्यति क्रतुं नः ॥ ५ ०३१ ११
आयं जना अभिचक्षे जगामेन्द्रः सखायं सुतसोमम् इच्छन् ।
वदन् ग्रावाव वेदिम् भ्रियाते यस्य जीरम् अध्वर्यवश् चरन्ति ॥ ५ ०३१ १२
ये चाकनन्त चाकनन्त नू ते मर्ता अमृत मो ते अंह आरन् ।
वावन्धि यज्यूर् उत तेषु धेह्य ओजो जनेषु येषु ते स्याम ॥ ५ ०३१ १३

(३८६)

अदर्दर् उत्सम् असृजो वि खानि त्वम् अर्णवान् बद्बधानाꣳ अरम्णाः ।
महान्तम् इन्द्र पर्वतं वि यद् वः सृजो वि धारा अव दानवं हन् ॥ ५ ०३२ ०१
त्वम् उत्साꣳ ऋतुभिर् बद्बधानाꣳ अरंहे ऊधः पर्वतस्य वज्रिन् ।
अहिं चिद् उग्र प्रयुतं शयानं जघन्वाꣳ इन्द्र तविषीम् अधत्थाः ॥ ५ ०३२ ०२
त्यस्य चिन् महतो निर् मृगस्य वधर् जघान तविषीभिर् इन्द्रः ।
य एक इद् अप्रतिर् मन्यमान आद् अस्माद् अन्यो अजनिष्ट तव्यान् ॥ ५ ०३२ ०३
त्यं चिद् एषां स्वधया मदन्तम् मिहो नपातं सुवृधं तमोगाम् ।
वृषप्रभर्मा दानवस्य भामं वज्रेण वज्री नि जघान शुष्णम् ॥ ५ ०३२ ०४
त्यं चिद् अस्य क्रतुभिर् निषत्तम् अमर्मणो विदद् इद् अस्य मर्म ।
यद् ईं सुक्षत्र प्रभृता मदस्य युयुत्सन्तं तमसि ह्मर्ये धाः ॥ ५ ०३२ ०५
त्यं चिद् इत्था कत्पयं शयानम् असुर्ये तमसि वावृधानम् ।
तं चिन् मन्दानो वृषभः सुतस्योच्चैर् इन्द्रो अपगूर्या जघान ॥ ५ ०३२ ०६
उद् यद् इन्द्रो महते दानवाय वधर् यमिष्ट सहो अप्रतीतम् ।
यद् ई वज्रस्य प्रभृतौ ददाभ विश्वस्य जन्तोर् अधमं चकार ॥ ५ ०३२ ०७
त्यं चिद् अर्णम् मधुपं शयानम् असिन्वं वव्रम् मह्य आदद् उग्रः ।

अपादम् अत्रम् महता वधेन नि दुर्योण आवृणङ् मघवाचम् ॥ ५ ०३२ ०८
को अस्य शुष्मं तविषीं वरात एको धना भरते अप्रतीतः ।
इमे चिद् अस्य ज्रयसो नु देवी इन्द्रस्यौजसो भियसा जिहाते ॥ ५ ०३२ ०९
न्य् अस्मै देवी स्वधितिर् जिहीत इन्द्राय गातुर् उशतीव येमे ।
सं यद् ओजो युवते विश्वम् आभिर् अनु स्वधावे क्षितयो नमन्त ॥ ५ ०३२ १०
एकं नु त्वा सत्पतिम् पाञ्चजन्यं जातं शृणोमि यशसं जनेषु ।
तम् मे जगृभ्र आशसो नविष्ठं दोषा वस्तोर् हवमानास इन्द्रम् ॥ ५ ०३२ ११
एवा हि त्वाम् ऋतुथा यातयन्तम् मघा विप्रेभ्यो ददतं शृणोमि ।
किं ते ब्रह्माणो गृहते सखायो ये त्वाया निदधुः कामम् इन्द्र ॥ ५ ०३२ १२

(३८७)

महि महे तवसे दीध्ये नॄन् इन्द्रायेत्था तवसे अतव्यान् ।
यो अस्मै सुमतिं वाजसातौ स्तुतो जने समर्यश् चिकेत ॥ ५ ०३३ ०१
स त्वं न इन्द्र धियसानो अर्कैर् हरीणां वृषन् योक्त्रम् अश्रेः ।
या इत्था मघवन्न् अनु जोषं वक्षो अभि प्रार्यः सक्षि जनान् ॥ ५ ०३३ ०२
न ते त इन्द्राभ्य् अ १ स्मद् ऋष्वायुक्तासो अब्रह्मता यद् असन् ।
तिष्ठा रथम् अधि तं वज्रहस्ता रश्मिं देव यमसे स्वश्वः ॥ ५ ०३३ ०३
पुरू यत् त इन्द्र सन्त्य् उक्था गवे चकर्थोर्वरासु युध्यन् ।
ततक्षे सूर्याय चिद् ओकसि स्वे वृषा समत्सु दासस्य नाम चित् ॥ ५ ०३३ ०४
वयं ते त इन्द्र ये च नरः शर्धो जज्ञाना याताश् च रथाः ।
आस्माञ् जगम्याद् अहिशुष्म सत्वा भगो न हव्यः प्रभृथेषु चारुः ॥ ५ ०३३ ०५
पपृक्षेण्यम् इन्द्र त्वे ह्य ओजो नृम्णानि च नृतमानो अमर्तः ।
स न एनीं वसवानो रयिं दाः प्रार्य स्तुषे तुविमघस्य दानम् ॥ ५ ०३३ ०६
एवा न इन्द्रोतिभिर् अव पाहि गृणतः शूर कारून् ।
उत त्वचं ददतो वाजसातौ पिप्रीहि मध्वः सुषुतस्य चारोः ॥ ५ ०३३ ०७
उत त्ये मा पौरुकुत्स्यस्य सूरेस् त्रसदस्योर् हिरणिनो रराणाः ।
वहन्तु मा दश श्येतासो अस्य गैरिक्षितस्य क्रतुभिर् नु सश्चे ॥ ५ ०३३ ०८

उत त्ये मा मास्ताश्वस्य शोणाः क्रत्वामघासो विदथस्य रातौ ।
सहस्रा मे च्यवतानो ददान आनूकम् अर्यो वपुषे नार्चत् ॥ ५ ०३३ ०९
उत त्ये मा ध्वन्यस्य जुष्टा लक्ष्मण्यस्य सुरुचो यताना: ।
मह्ना रायः संवरणस्य ऋषेर् व्रजं न गावः प्रयता अपि ग्मन् ॥ ५ ०३३ १०

(३८८)

अजातशत्रुम् अजरा स्ववर्त्य् अनु स्वधामिता दस्मम् ईयते ।
सुनोतन पचत ब्रह्मवाहसे पुरुष्टुताय प्रतरं दधातन ॥ ५ ०३४ ०१
आ यः सोमेन जठरम् अपिप्रतामन्दत मघवा मध्वो अन्धसः ।
यद् ईम् मृगाय हन्तवे महावधः सहस्रभृष्टिम् उशना वधं यमत् ॥ ५ ०३४ ०२
यो अस्मै घ्रंस उत वा य ऊधनि सोमं सुनोति भवति द्युमाँ अह ।
अपाप शक्रस् ततनुष्टिम् ऊहति तनूशुभ्रम् मघवा यः कवासखः ॥ ५ ०३४ ०३
यस्यावधीत् पितरं यस्य मातरं यस्य शक्रो भ्रातरं नात ईषते ।
वेतीद् व् अस्य प्रयता यतंकरो न किल्बिषाद् ईषते वस्व आकरः ॥ ५ ०३४ ०४
न पञ्चभिर् दशभिर् वष्ट्य् आरभं नासुन्वता सचते पुष्यता चन ।
जिनाति वेद् अमुया हन्ति वा धुनिर् आ देवयुम् भजति गोमति व्रजे ॥ ५ ०३४ ०५
वित्वक्षणः समृतौ चक्रमासजो ऽसुन्वतो विषुणः सुन्वतो वधः ।
इन्द्रो विश्वस्य दमिता विभीषणो यथावशं नयति दासम् आर्यः ॥ ५ ०३४ ०६
सम् ईम् पणेर् अजति भोजनम् मुषे वि दाशुषे भजति सूनरं वसु ।
दुर्गे चन ध्रियते विश्व आ पुरु जनो यो अस्य तविषीम् अचुक्रुधत् ॥ ५ ०३४ ०७
सं यज् जनौ सुधनौ विश्वशर्धसाव् अवेद् इन्द्रो मघवा गोषु शुभ्रिषु ।
युजं ह्य अ १ न्यम् अकृत प्रवेपन्य् उद् ई गव्यं सृजते सत्वभिर् धुनिः ॥ ५ ०३४ ०८
सहस्रसाम् आग्निवेशिं गृणीषे शत्रिम् अग्न उपमां केतुम् अर्यः ।
तस्मा आपः संयतः पीपयन्त तस्मिन् क्षत्रम् अमवत् त्वेषम् अस्तु ॥ ५ ०३४ ०९

(३८९)

यस् ते साधिष्ठो ऽवस इन्द्र क्रतुष् टम् आ भर ।
अस्मभ्यं चर्षणीसहं सस्निं वाजेषु दुष्टरम् ॥ ५ ०३५ ०१
यद् इन्द्र ते चतस्रो यच् छूर सन्ति तिस्रः ।
यद् वा पञ्च क्षितीनाम् अवस् तत् सु न आ भर ॥ ५ ०३५ ०२
आ ते ऽवो वरेण्यं वृषन्तमस्य हूमहे ।
वृषजूतिर् हि जज्ञिष आभूभिर् इन्द्र तुर्वणिः ॥ ५ ०३५ ०३
वृषा ह्य् असि राधसे जज्ञिषे वृष्णि ते शवः ।
स्वक्षत्रं ते धृषन् मनः सत्राहम् इन्द्र पौंस्यम् ॥ ५ ०३५ ०४
त्वं तम् इन्द्र मर्त्यम् अमित्रयन्तम् अद्रिवः ।
सर्वरथा शतक्रतो नि याहि शवसस् पते ॥ ५ ०३५ ०५
त्वाम् इद् वृत्रहन्तम जनासो वृक्तबर्हिषः ।
उग्रम् पूर्वीषु पूर्व्यं हवन्ते वाजसातये ॥ ५ ०३५ ०६
अस्माकम् इन्द्र दुष्टरम् पुरोयावानम् आजिषु ।
सयावानं धने-धने वाजयन्तम् अवा रथम् ॥ ५ ०३५ ०७
अस्माकम् इन्द्रेहि नो रथम् अवा पुरंध्या ।
वयं शविष्ठ वार्यं दिवि श्रवो दधीमहि दिवि स्तोमम् मनामहे ॥ ५ ०३५ ०८

(३९०)

स आ गमद् इन्द्रो यो वसूनां चिकेतद् दातुं दामनो रयीणाम् ।
धन्वचरो न वंसगस् तृषाणश् चकमानः पिबतु दुग्धम् अंशुम् ॥ ५ ०३६ ०१
आ ते हनू हरिवः शूर शिप्रे रुहत् सोमो न पर्वतस्य पृष्ठे ।
अनु त्वा राजन्न् अर्वतो न हिन्वन् गीर्भिर् मदेम पुरुहूत विश्वे ॥ ५ ०३६ ०२
चक्रं न वृत्तम् पुरुहूत वेपते मनो भिया मे अमतिर् इद् अद्रिवः ।
रथाद् अधि त्वा जरिता सदावृध कुविन् नु स्तोषन् मघवन् पुरुवसुः ॥ ५ ०३६ ०३
एष ग्रावेव जरिता त इन्द्रेयर्ति वाचम् बृहद् आशुषाणः ।
प्र सव्येन मघवन् यंसि रायः प्र दक्षिणिद् धरिवो मा वि वेनः ॥ ५ ०३६ ०४
वृषा त्वा वृषणं वर्धतु द्यौर् वृषा वृषभ्यां वहसे हरिभ्याम् ।

स नो वृषा वृषरथः सुशिप्र वृषक्रतो वृषा वज्रिन् भरे धाः ॥ ५ ०३६ ०५
यो रोहितौ वाजिनौ वाजिनीवान् त्रिभिः शतैः सचमानाव् अदिष्ट ।
यूने सम् अस्मै क्षितयो नमन्तां श्रुतरथाय मरुतो दुवोया ॥ ५ ०३६ ०६

(३९१)

सम् भानुना यतते सूर्यस्याजुह्वानो घृतपृष्ठः स्वञ्चाः ।
तस्मा अमृध्रा उषसो व्य् उच्छान् य इन्द्राय सुनवामेत्य् आह ॥ ५ ०३७ ०१
समिद्धाग्निर् वनवत् स्तीर्णबर्हिर् युक्तग्रावा सुतसोमो जराते ।
ग्रावाणो यस्येषिरं वदन्त्य् अयद् अध्वर्युर् हविषाव सिन्धुम् ॥ ५ ०३७ ०२
वधूर् इयम् पतिम् इच्छन्त्य् एति य ईं वहाति महिषीम् इषिराम् ।
आस्य श्रवस्याद् रथ आ च घोषात् पुरू सहस्रा परि वर्तयाते ॥ ५ ०३७ ०३
न स राजा व्यथते यस्मिन्न् इन्द्रस् तीव्रं सोमम् पिबति गोसखायम् ।
आ सत्वनैर् अजति हन्ति वृत्रं क्षेति क्षितीः सुभगो नाम पुष्यन् ॥ ५ ०३७ ०४
पुष्यात् क्षेमे अभि योगे भवात्य् उभे वृतौ संयती सं जयाति ।
प्रियः सूर्ये प्रियो अग्ना भवाति य इन्द्राय सुतसोमो ददाशत् ॥ ५ ०३७ ०५

(३९२)

उरोष् ट इन्द्र राधसो विभ्वी रातिः शतक्रतो ।
अधा नो विश्वचर्षणे द्युम्ना सुक्षत्र मंहय ॥ ५ ०३८ ०१
यद् ईम् इन्द्र श्रवाय्यम् इषं शविष्ठ दधिषे ।
पप्रथे दीर्घश्रुत्तमं हिरण्यवर्ण दुष्टरम् ॥ ५ ०३८ ०२
शुष्मासो ये ते अद्रिवो मेहना केतसापः ।
उभा देवाव् अभिष्टये दिवश् च ग्मश् च राजथः ॥ ५ ०३८ ०३
उतो नो अस्य कस्य चिद् दक्षस्य तव वृत्रहन् ।
अस्मभ्यं नृम्णम् आ भरास्मभ्यं नृमणस्यसे ॥ ५ ०३८ ०४
नू त आभिर् अभिष्टिभिस् तव शर्मञ् छतक्रतो ।

इन्द्र स्याम सुगोपाः शूर स्याम सुगोपाः ॥ ५ ०३८ ०५

(३९३)

यद् इन्द्र चित्र मेहनास्ति त्वादातम् अद्रिवः ।
राधस् तन् नो विदद्वस उभयाहस्त्य् आ भर ॥ ५ ०३९ ०१
यन् मन्यसे वरेण्यम् इन्द्र द्युक्षं तद् आ भर ।
विद्याम तस्य ते वयम् अकूपारस्य दावने ॥ ५ ०३९ ०२
यत् ते दित्सु प्रराध्यम् मनो अस्ति श्रुतम् बृहत् ।
तेन दृळ्हा चिद् अद्रिव आ वाजं दर्षि सातये ॥ ५ ०३९ ०३
मंहिष्ठं वो मघोनां राजानं चर्षणीनाम् ।
इन्द्रम् उप प्रशस्तये पूर्वीभिर् जुजुषे गिरः ॥ ५ ०३९ ०४
अस्मा इत् काव्यं वचः उक्थम् इन्द्राय शंस्यम् ।
तस्मा उ ब्रह्मवाहसे गिरो वर्धन्त्य् अत्रयो गिरः शुम्भन्त्य् अत्रयः ॥ ५ ०३९ ०५

(३९४)

आ याह्य् अद्रिभिः सुतं सोमं सोमपते पिब ।
वृषन्न् इन्द्र वृषभिर् वृत्रहन्तम ॥ ५ ०४० ०१
वृषा ग्रावा वृषा मदो वृषा सोमो अयं सुतः ।
वृषन्न् इन्द्र वृषभिर् वृत्रहन्तम ॥ ५ ०४० ०२
वृषा त्वा वृषणं हुवे वज्रिञ् चित्राभिर् ऊतिभिः ।
वृषन्न् इन्द्र वृषभिर् वृत्रहन्तम ॥ ५ ०४० ०३
ऋजीषी वज्री वृषभस् तुराषाट् छुष्मी राजा वृत्रहा सोमपावा ।
युक्त्वा हरिभ्याम् उप यासद् अर्वाङ् माध्यंदिने सवने मत्सद् इन्द्रः ॥ ५ ०४० ०४
यत् त्वा सूर्य स्वर्भानुस् तमसाविध्यद् आसुरः ।
अक्षेत्रविद् यथा मुग्धो भुवनान्य् अदीधयुः ॥ ५ ०४० ०५
स्वर्भानोर् अध यद् इन्द्र माया अवो दिवो वर्तमाना अवाहन् ।

गूळ्हं सूर्यं तमसापव्रतेन तुरीयेण ब्रह्मणाविन्दद् अत्रिः ॥ ५ ०४० ०६
मा माम् इमं तव सन्तम् अत्र इरस्या द्रुग्धो भियसा नि गारीत् ।
त्वम् मित्रो असि सत्यराधास् तौ मेहावतं वरुणश् च राजा ॥ ५ ०४० ०७
ग्राव्णो ब्रह्मा युयुजानः सपर्यन् कीरिणा देवान् नमसोपशिक्षन् ।
अत्रिः सूर्यस्य दिवि चक्षुर् आधात् स्वर्भानोर् अप माया अघुक्षत् ॥ ५ ०४० ०८
यं वै सूर्यं स्वर्भानुस् तमसाविध्यद् आसुरः ।
अत्रयस् तम् अन्व् अविन्दन् नह्य अ१ न्ये अशक्नुवन् ॥ ५ ०४० ०९

(३९५)

को नु वाम् मित्रावरुणाव् ऋतायन् दिवो वा महः पार्थिवस्य वा दे ।
ऋतस्य वा सदसि त्रासीथां नो यज्ञायते वा पशुषो न वाजान् ॥ ५ ०४१ ०१
ते नो मित्रो वरुणो अर्यमायुर् इन्द्र ऋभुक्षा मरुतो जुषन्त ।
नमोभिर् वा ये दधते सुवृक्तिं स्तोमं रुद्राय मीळ्हुषे सजोषाः ॥ ५ ०४१ ०२
आ वां येष्ठाश्विना हुवध्यै वातस्य पत्मन् रथ्यस्य पुष्टौ ।
उत वा दिवो असुराय मन्म प्रान्धांसीव यज्यवे भरध्वम् ॥ ५ ०४१ ०३
प्र सक्षणो दिव्यः कण्वहोता त्रितो दिवः सजोषा वातो अग्निः ।
पूषा भगः प्रभृथे विश्वभोजा आजिं न जग्मुर् आश्वश्वतमाः ॥ ५ ०४१ ०४
प्र वो रयिं युक्ताश्वम् भरध्वं राय एषे ऽवसे दधीत धीः ।
सुशेव एवैर् औशिजस्य होता ये व एवा मरुतस् तुराणाम् ॥ ५ ०४१ ०५
प्र वो वायुं रथयुजं कृणुध्वम् प्र देवं विप्रम् पनितारम् अर्कैः ।
इषुध्यव ऋतसापः पुरंधीर् वस्वीर् नो अत्र पत्नीर् आ धिये धुः ॥ ५ ०४१ ०६
उप व एषे वन्द्योभिः शूषैः प्र यह्वी दिवश् चितयद्भिर् अर्कैः ।
उषासानक्ता विदुषीव विश्वम् आ हा वहतो मर्त्याय यज्ञम् ॥ ५ ०४१ ०७
अभि वो अर्चे पोष्यावतो नॄन् वास्तोष् पतिं त्वष्टारं रराणः ।
धन्या सजोषा धिषणा नमोभिर् वनस्पतीन् ओषधीः राय एषे ॥ ५ ०४१ ०८
तुजे नस् तने पर्वताः सन्तु स्वैतवो ये वसवो न वीराः ।
पनित आप्यो यजतः सदा नो वर्धान् नः शंसं नयो अभिष्टौ ॥ ५ ०४१ ०९

वृष्णो॑ अस्तोषि भू॒म्यस्य॒ गर्भं॑ त्रि॒तो नपा॑तम् अ॒पां सु॑वृ॒क्ति ।
गृ॒णी॒ते अ॒ग्निर् ए॒तरी॒ न शू॒षैः शो॒चिष्के॑शो नि रि॑णाति॒ वना॑ ॥ ५ ०४१ १०
क॒था म॒हे रु॒द्रिया॑य ब्रवाम॒ कद् रा॒ये चि॑कि॒तुषे॒ भगा॑य ।
आप॒ ओष॑धीर् उ॒त नो॑ ऽवन्तु द्यौर् व॒ना गि॒रयो॑ वृ॒क्षके॑शाः ॥ ५ ०४१ ११
शृ॒णोतु॑ न ऊ॒र्जाम् प॑ति॒र् गिरः॒ स न॒भस् त॒रीया॑ꣳ इ॒षिरः॑ परि॒ज्मा ।
शृ॒ण्वन्त्व् आपः॒ पुरो॒ न शु॒भ्राः परि॒ स्रुचो॑ बबृ॒हा॒णस्या॒द्रेः॑ ॥ ५ ०४१ १२
वि॒दा चि॒न् नु म॑हा॒न्तो ये व॒ एवा॒ ब्रवा॑म दस्मा॒ वार्यं॑ दधा॒नाः ।
वय॑श् च॒न सु॒भ्व॑ १ आव॑ यन्ति क्षु॒भा मर्तं॑ अनु॒यतं॑ वध॒स्नैः ॥ ५ ०४१ १३
आ दैव्या॑नि पार्थि॒वानि॒ जन्मा॑पश् चाच्छा॒ सुम॑खाय वोचम् ।
वर्ध॑न्तां द्यावो गिर॑श् च॒न्द्राग्रा॑ उ॒दा व॑र्धन्ताम् अभिषा॑ता अर्णाः॑ ॥ ५ ०४१ १४
प॒दे-प॑दे मे जरि॒मा नि धा॑यि वरू॒त्री वा॒ शक्रा॒ या पा॒युभि॑श् च ।
सिष॑क्तु मा॒ता म॒ही र॒सा नः॒ स्मत् सू॒रिभि॑र् ऋजु॒हस्त॑ ऋजु॒वनिः॑ ॥ ५ ०४१ १५
क॒था दा॑शेम नम॒सा सु॒दानू॑न् ए॒वया॑ मरुतो अच्छोक्तौ॑ प्रश्र॒वसो॑ मरुतो अच्छोक्तौ॑ ।
मा नो॑ ऽहि॑र् बु॒ध्यो॑ रिषे धाद् अ॒स्माक॑म् भूद् उपमाति॒वनिः॑ ॥ ५ ०४१ १६
इति॑ चि॒न् नु प्र॒जाये॑ पशु॒मत्यै॑ देवा॒सो व॑नते॒ मर्त्यो॑ व॒ आ दे॑वासो वनते॒ मर्त्यो॑ वः ।
अत्रा॑ शि॒वां त॒न्वो धा॑सिम् अ॒स्या ज॒रां चि॒न् मे नि॒रृति॒र् जग्र॑सीत ॥ ५ ०४१ १७
तां वो॑ देवाः सुम॒तिम् ऊ॒र्जय॑न्तीम् इ॒षम् अश्याम वसवः॒ शसा॒ गोः ।
सा नः॑ सु॒दानु॑र् मृ॒ळय॑न्ती॒ देवी॒ प्रति॒ द्रव॑न्ती सु॒विता॑य॒ गम्याः॑ ॥ ५ ०४१ १८
अ॒भि न॒ इळा॑ यू॒थस्य॑ मा॒ता स्मन् न॒दीभि॑र् उ॒र्वशी॑ वा गृणातु ।
उ॒र्वशी॑ वा बृहद्दिवा गृणा॒नाभ्यू॑र्वा॒ना प्र॑भु॒थस्या॒योः ॥ ५ ०४१ १९
सिष॑क्तु न ऊर्ज॒व्यस्य॒ पुष्टेः ।

(३९६)

प्र शंत॑मा॒ वरु॑णं दीधि॒ती गीर् मि॒त्रम् भग॑म् अदि॑तिं नू॒नम् अ॑श्याः ।
पृष॑द्योनिः पञ्चहो॒ता शृ॑णोत्व् अतू॒र्तपन्था॑ असु॒रो मयो॑भुः ॥ ५ ०४२ ०१
प्रति॑ मे॒ स्तोम॑म् अदि॒तिर् जगृ॑भ्यात् सू॒नुं न माता हृ॒द्य॑ꣳ सु॒शेव॑म् ।
ब्रह्म॑ प्रि॒यं दे॒वहि॑तं यद् अस्त्य् अ॒हम् मि॒त्रे वरु॑णे॒ यन् म॑यो॒भु ॥ ५ ०४२ ०२

उद् ईरय कवितमं कवीनाम् उनत्तेनम् अभि मध्वा घृतेन ।
स नो वसूनि प्रयता हितानि चन्द्राणि देवः सविता सुवाति ॥ ५ ०४२ ०३
सम् इन्द्र णो मनसा नेषि गोभिः सं सूरिभिर् हरिवः सं स्वस्ति ।
सम् ब्रह्मणा देवहितं यद् अस्ति सं देवानां सुमत्या यज्ञियानाम् ॥ ५ ०४२ ०४
देवो भगः सविता रायो अंश इन्द्रो वृत्रस्य संजितो धनानाम् ।
ऋभुक्षा वाज उत वा पुरंधिर् अवन्तु नो अमृतासस् तुरासः ॥ ५ ०४२ ०५
मरुत्वतो अप्रतीतस्य जिष्णोर् अजूर्यतः प्र ब्रवामा कृतानि ।
न ते पूर्वे मघवन् नापरासो न वीर्यं १ं नूतनः कश् चनाप ॥ ५ ०४२ ०६
उप स्तुहि प्रथमं रत्नधेयम् बृहस्पतिं सनितारं धनानाम् ।
यः शंसते स्तुवते शम्भविष्ठः पुरुवसुर् आगमज् जोहुवानम् ॥ ५ ०४२ ०७
तवोतिभिः सचमाना अरिष्टा बृहस्पते मघवानः सुवीराः ।
ये अश्वदा उत वा सन्ति गोदा ये वस्त्रदाः सुभगास् तेषु रायः ॥ ५ ०४२ ०८
विसर्मणं कृणुहि वित्तम् एषां ये भुञ्जते अपृणन्तो न उक्थैः ।
अपव्रतान् प्रसवे वावृधानान् ब्रह्मद्विषः सूयाद् यावयस्व ॥ ५ ०४२ ०९
य ओहते रक्षसो देववीताव् अचक्रेभिस् तम् मरुतो नि यात ।
यो वः शमीं शशमानस्य निन्दात् तुच्छ्यान् कामान् करते सिष्विदानः ॥ ५ ०४२ १०
तम् उ ष्टुहि यः स्विषुः सुधन्वा यो विश्वस्य क्षयति भेषजस्य ।
यक्ष्वा महे सौमनसाय रुद्रं नमोभिर् देवम् असुरं दुवस्य ॥ ५ ०४२ ११
दमूनसो अपसो ये सुहस्ता वृष्णः पत्नीर् नद्यो विभ्वतष्टाः ।
सरस्वती बृहद्दिवोत राका दशस्यन्तीर् वरिवस्यन्तु शुभ्राः ॥ ५ ०४२ १२
प्र सू महे सुशरणाय मेधां गिरम् भरे नव्यसीं जायमानाम् ।
य आहना दुहितुर् वक्षणासु रूपा मिनानो अकृणोद् इदं नः ॥ ५ ०४२ १३
प्र सुष्टुति स्तनयन्तं रुवन्तम् इळस् पतिं जरितर् नूनम् अश्याः ।
यो अब्दिमाꣳ उदनिमाꣳ इयर्ति प्र विद्युता रोदसी उक्षमाणः ॥ ५ ०४२ १४
एष स्तोमो मारुतं शर्धो अच्छा रुद्रस्य सूनूर् युवन्यूर् उद् अश्याः ।
कामो राये हवते मा स्वस्त्य् उप स्तुहि पृषदश्वाꣳ अयासः ॥ ५ ०४२ १५
प्रैष स्तोमः पृथिवीम् अन्तरिक्षं वनस्पतीर् ओषधी राये अश्याः ।
देवो-देवः सुहवो भूतु मह्यम् मा नो माता पृथिवी दुर्मतौ धात् ॥ ५ ०४२ १६

उरौ देवा अनिबाधे स्याम ।
सम् अश्विनोर् अवसा नूतनेन मयोभुवा सुप्रणीती गमेम ।
आ नो रयिं वहतम् ओत वीरान् आ विश्वान्य् अमृता सौभगानि ॥ ५ ०४२ १८

(३९७)

आ धेनवः पयसा तूर्ण्यर्था अमर्धन्तीर् उप नो यन्तु मध्वा ।
महो राये बृहतीः सप्त विप्रो मयोभुवो जरिता जोहवीति ॥ ५ ०४३ ०१
आ सुष्टुती नमसा वर्तयध्यै द्यावा वाजाय पृथिवी अमृध्रे ।
पिता माता मधुवचाः सुहस्ता भरे-भरे नो यशसाव् अविष्टाम् ॥ ५ ०४३ ०२
अध्वर्यवश् चकृवांसो मधूनि प्र वायवे भरत चारु शुक्रम् ।
होतेव नः प्रथमः पाह्य् अस्य देव मध्वो ररिमा ते मदाय ॥ ५ ०४३ ०३
दश क्षिपो युञ्जते बाहू अद्रिं सोमस्य या शमितारा सुहस्ता ।
मध्वो रसं सुगभस्तिर् गिरिष्ठां चनिश्चदद् दुदुहे शुक्रम् अंशुः ॥ ५ ०४३ ०४
असावि ते जुजुषाणाय सोमः क्रत्वे दक्षाय बृहते मदाय ।
हरी रथे सुधुरा योगे अर्वाग् इन्द्र प्रिया कृणुहि हूयमानः ॥ ५ ०४३ ०५
आ नो महीम् अरमतिं सजोषा ग्नां देवीं नमसा रातहव्याम् ।
मधोर् मदाय बृहतीम् ऋतज्ञाम् आग्ने वह पथिभिर् देवयानैः ॥ ५ ०४३ ०६
अञ्जन्ति यम् प्रथयन्तो न विप्रा वपावन्तं नाग्निना तपन्तः ।
पितुर् न पुत्र उपसि प्रेष्ठ आ घर्मो अग्निम् ऋतयन्न् असादि ॥ ५ ०४३ ०७
अच्छा मही बृहती शंतमा गीर् दूतो न गन्त्व् अश्विना हुवध्यै ।
मयोभुवा सरथा यातम् अर्वाग् गन्तं निधिं धुरम् आणिर् न नाभिम् ॥ ५ ०४३ ०८
प्र तव्यसो नमऽउक्तिं तुरस्याहम् पूष्ण उत वायोर् अदिक्षि ।
या राधसा चोदितारा मतीनां या वाजस्य द्रविणोदा उत त्मन् ॥ ५ ०४३ ०९
आ नामभिर् मरुतो वक्षि विश्वान् आ रूपेभिर् जातवेदो हुवानः ।
यज्ञं गिरो जरितुः सुष्टुतिं च विश्वे गन्त मरुतो विश्व ऊती ॥ ५ ०४३ १०
आ नो दिवो बृहतः पर्वताद् आ सरस्वती यजता गन्तु यज्ञम् ।
हवं देवी जुजुषाणा घृताची शग्मां नो वाचम् उशती शृणोतु ॥ ५ ०४३ ११

आ वेधसं नीलपृष्ठम् बृहन्तम् बृहस्पतिं सदने सादयध्वम् ।
सादद्योनिं दम आ दीदिवांसं हिरण्यवर्णम् अरुषं सपेम ॥ ५ ०४३ १२
आ धर्णसिर् बृहद्दिवो रराणो विश्वेभिर् गन्त्व् ओमभिर् हुवानः ।
ग्ना वसान ओषधीर् अमृध्रस् त्रिधातुशृङ्गो वृषभो वयोधाः ॥ ५ ०४३ १३
मातुष् पदे परमे शुक्र आयोर् विपन्यवो रास्परासो अग्मन् ।
सुशेव्यं नमसा रातहव्याः शिशुम् मृजन्त्य् आयवो न वासे ॥ ५ ०४३ १४
बृहद् वयो बृहते तुभ्यम् अग्ने धियाजुरो मिथुनासः सचन्त ।
देवो-देवः सुहवो भूतु मह्यम् मा नो माता पृथिवी दुर्मतौ धात् ॥ ५ ०४३ १५
उरौ देवा अनिबाधे स्याम ।
सम् अश्विनोर् अवसा नूतनेन मयोभुवा सुप्रणीती गमेम ।
आ नो रयिं वहतम् ओत वीरान् आ विश्वान्य् अमृता सौभगानि ॥ ५ ०४३ १७

(३९८)

तम् प्रत्नथा पूर्वथा विश्वथेमथा ज्येष्ठतातिम् बर्हिषदं स्वर्विदम् ।
प्रतीचीनं वृजनं दोहसे गिराशुं जयन्तम् अनु यासु वर्धसे ॥ ५ ०४४ ०१
श्रिये सुदृशीर् उपरस्य याः स्वर् विरोचमानः ककुभाम् अचोदते ।
सुगोपा असि न दभाय सुक्रतो परो मायाभिर् ऋत आस नाम ते ॥ ५ ०४४ ०२
अत्यं हविः सचते सच् च धातु चारिष्टगातुः स होता सहोभरिः ।
प्रसस्राणो अनु बर्हिर् वृषा शिशुर् मध्ये युवाजरो विस्रुहा हितः ॥ ५ ०४४ ०३
प्र व एते सुयुजो यामन्न् इष्टये नीचीर् अमुष्मै यम्य ऋतावृधः ।
सुयन्तुभिः सर्वशासैर् अभीशुभिः क्रिविर् नामानि प्रवणे मुषायति ॥ ५ ०४४ ०४
संजभुराणस् तरुभिः सुतेगृभं वयाकिनं चित्तगर्भासु सुस्वरुः ।
धारवाकेष्व् ऋजुगाथ शोभसे वर्धस्व पत्नीर् अभि जीवो अध्वरे ॥ ५ ०४४ ०५
यादृग् एव ददृशे तादृग् उच्यते सं छाययाददिरे सिध्रयाप्स्व् आ ।
महीम् अस्मभ्यम् उरुषाम् उरु ज्रयो बृहत् सुवीरम् अनपच्युतं सहः ॥ ५ ०४४ ०६
वेत्य् अग्रुर् जनिवान् वा अति स्पृधः समर्यता मनसा सूर्यः कविः ।
घ्रंसं रक्षन्तम् परि विश्वतो गयम् अस्माकं शर्म वनवत् स्वावसुः ॥ ५ ०४४ ०७

ज्यायांसम् अस्य यतुनस्य केतुन ऋषिस्वरं चरति यासु नाम ते ।
यादृश्मिन् धायि तम् अपस्यया विदद् य उ स्वयं वहते सो अरं करत् ॥ ५ ०४४ ०८
समुद्रम् आसाम् अव तस्थे अग्रिमा न रिष्यति सवनं यस्मिन्न् आयता ।
अत्रा न हार्दि क्रवणस्य रेजते यत्रा मतिर् विद्यते पूतबन्धनी ॥ ५ ०४४ ०९
स हि क्षत्रस्य मनसस्य चित्तिभिर् एवावदस्य यजतस्य सध्रेः ।
अवत्सारस्य स्पृणवाम रण्वभिः शविष्ठं वाजं विदुषा चिद् अर्ध्यम् ॥ ५ ०४४ १०
श्येन आसाम् अदितिः कक्ष्यो ३ मदो विश्ववारस्य यजतस्य मायिनः ।
सम् अन्यम्-अन्यम् अर्थयन्त्य् एतवे विदुर् विषाणम् परिपानम् अन्ति ते ॥ ५ ०४४ ११
सदापृणो यजतो वि द्विषो वधीद् बाहुवृक्तः श्रुतवित् तर्यो वः सचा ।
उभा स वरा प्रत्य् एति भाति च यद् ईं गणम् भजते सुप्रयावभिः ॥ ५ ०४४ १२
सुतम्भरो यजमानस्य सत्पतिर् विश्वासाम् ऊधः स धियाम् उदञ्चनः ।
भरद् धेनू रसवच् छिश्रिये पयो ऽनुब्रुवाणो अध्य् एति न स्वपन् ॥ ५ ०४४ १३
यो जागार तम् ऋचः कामयन्ते यो जागार तम् उ सामानि यन्ति ।
यो जागार तम् अयं सोम आह तवाहम् अस्मि सख्ये न्योकाः ॥ ५ ०४४ १४
अग्निर् जागार तम् ऋचः कामयन्ते ऽग्निर् जागार तम् उ सामानि यन्ति ।
अग्निर् जागार तम् अयं सोम आह तवाहम् अस्मि सख्ये न्योकाः ॥ ५ ०४४ १५

(३९९)

विदा दिवो विष्यन्न् अद्रिम् उक्थैर् आयत्या उषसो अर्चिनो गुः ।
अपावृत व्रजिनीर् उत् स्वर् गाद् वि दुरो मानुषीर् देव आवः ॥ ५ ०४५ ०१
वि सूर्यो अमतिं न श्रियं साद् ओर्वाद् गवाम् माता जानती गात् ।
धन्वर्णसो नद्य १ : खादोअर्णा स्थूणेव सुमिता दृंहत द्यौः ॥ ५ ०४५ ०२
अस्मा उक्थाय पर्वतस्य गर्भो महीनां जनुषे पूर्व्याय ।
वि पर्वतो जिहीत साधत द्यौर् आविवासन्तो दसयन्त भूम ॥ ५ ०४५ ०३
सूक्तेभिर् वो वचोभिर् देवजुष्टैर् इन्द्रा न्व् अ १ ग्नी अवसे हुवध्यै ।
उक्थेभिर् हि ष्मा कवयः सुयज्ञा आविवासन्तो मरुतो यजन्ति ॥ ५ ०४५ ०४

एतो न्व् अ ऽद्य सुध्यो ३ भवाम प्र दुच्छुना मिनवामा वरीयः ।
आरे द्वेषांसि सनुतर् दधामायाम प्राञ्चो यजमानम् अच्छ ॥ ५ ०४५ ०५
एता धियं कृणवामा सखायो ऽप या माताँ ऋणुत व्रजं गोः ।
यया मनुर् विशिशिप्रं जिगाय यया वणिग् वङ्कुर् आपा पुरीषम् ॥ ५ ०४५ ०६
अनूनोद् अत्र हस्तयतो अद्रिर् आर्चन् येन दश मासो नवग्वाः ।
ऋतं यती सरमा गा अविन्दद् विश्वानि सत्याङ्गिराश् चकार ॥ ५ ०४५ ०७
विश्वे अस्या व्युषि माहिनायाः सं यद् गोभिर् अङ्गिरसो नवन्त ।
उत्स आसाम् परमे सधस्थ ऋतस्य पथा सरमा विदद् गाः ॥ ५ ०४५ ०८
आ सूर्यो यातु सप्ताश्वः क्षेत्रं यद् अस्योर्विया दीर्घयाथे ।
रघुः श्येनः पतयद् अन्धो अच्छा युवा कविर् दीदयद् गोषु गच्छन् ॥ ५ ०४५ ०९
आ सूर्यो अरुहच् छुक्रम् अर्णो ऽयुक्त यद् धरितो वीतपृष्ठाः ।
उद्ना न नावम् अनयन्त धीरा आशृण्वतीर् आपो अर्वाग् अतिष्ठन् ॥ ५ ०४५ १०
धियं वो अप्सु दधिषे स्वर्षां ययातरन् दश मासो नवग्वाः ।
अया धिया स्याम देवगोपा अया धिया तुतुर्यामात्य् अंहः ॥ ५ ०४५ ११

(४००)

हयो न विद्वाँ अयुजि स्वयं धुरि तां वहामि प्रतरणीम् अवस्युवम् ।
नास्या वश्मि विमुचं नावृतम् पुनर् विद्वान् पथः पुरएत ऋजु नेषति ॥ ५ ०४६ ०१
अग्न इन्द्र वरुण मित्र देवाः शर्धः प्र यन्त मारुतोत विष्णो ।
उभा नासत्या रुद्रो अध ग्नाः पूषा भगः सरस्वती जुषन्त ॥ ५ ०४६ ०२
इन्द्राग्नी मित्रावरुणादितिं स्वः पृथिवीं द्याम् मरुतः पर्वताँ अपः ।
हुवे विष्णुम् पूषणम् ब्रह्मणस् पतिम् भगं नु शंस सवितारम् ऊतये ॥ ५ ०४६ ०३
उत नो विष्णुर् उत वातो अस्रिधो द्रविणोदा उत सोमो मयस् करत् ।
उत ऋभव उत राये नो अश्विनोत त्वष्टोत विभ्वानु मंसते ॥ ५ ०४६ ०४
उत त्यन् नो मारुतं शर्ध आ गमद् दिविक्षयं यजतम् बर्हिर् आसदे ।
बृहस्पतिः शर्म पूषोत नो यमद् वरूथ्य ऽ वरुणो मित्रो अर्यमा ॥ ५ ०४६ ०५
उत त्ये नः पर्वतासः सुशस्तयः सुदीतयो नद्य ऽस् त्रामणे भुवन् ।

भगो॑ विभ॒क्ता शव॒साव॒सा ग॑मद् उरु॒व्यचा॒ अदि॑तिः श्रोतु मे॒ हव॑म् ॥ ५ ०४६ ०६
दे॒वाना॒म् पत्नी॑र् उश॒तीर् अ॑वन्तु नः॒ प्राव॑न्तु नस् तु॒जये॒ वाज॑सातये ।
याः पार्थि॑वासो॒ या अ॒पाम् अपि॑ व्र॒ते ता नो॑ देवीः सुहवाः॒ शर्म॑ यच्छत ॥ ५ ०४६ ०७
उ॒त ग्ना व्य॑न्तु दे॒वप॑त्नीर् इन्द्रा॒ण्य् अ १॒॑ ग्नाय्य् अ॒श्विनी॒ राट् ।
आ रोद॑सी वरुणा॒नी शृ॑णोतु॒ व्यन्तु॑ दे॒वीर् य ऋ॒तुर् जनी॑नाम् ॥ ५ ०४६ ०८

(४०१)

प्र॒यु॒ञ्ज॒ती दि॒व ए॑ति ब्रुवा॒णा म॒ही मा॒ता दु॑हि॒तुर् बो॒धय॑न्ती ।
आ॒विवा॑सन्ती युव॒तिर् म॑नी॒षा पि॒तृभ्य॒ आ सद॑ने॒ जोहु॑वाना ॥ ५ ०४७ ०१
अ॒जि॒रास॒स् तद॑प॒ ईय॑माना आतस्थि॒वांसो॑ अ॒मृत॑स्य॒ नाभि॑म् ।
अ॒न॒न्तास॑ उ॒रवो॑ वि॒श्वतः॑ सी॒म् परि॒ द्यावा॑पृथि॒वी य॑न्ति॒ पन्थाः॑ ॥ ५ ०४७ ०२
उ॒क्षा स॑मु॒द्रो अ॑रु॒षः सु॑प॒र्णः पूर्व॑स्य॒ योनि॑म् पि॒तुर् आ वि॑वेश ।
मध्ये॑ दि॒वो निहि॑तः॒ पृश्नि॒र् अश्मा॒ वि च॑क्रमे॒ रज॑सस् पा॒त्य् अन्तौ॑ ॥ ५ ०४७ ०३
च॒त्वार॑ ईम् बिभ्रति क्षेम॒यन्तो॒ दश॒ गर्भं॑ च॒रसे॑ धापयन्ते ।
त्रि॒धात॑वः पर॒मा अ॑स्य॒ गावो॑ दि॒वश् च॑रन्ति॒ परि॑ स॒द्यो अन्ता॑न् ॥ ५ ०४७ ०४
इ॒दं वपु॑र् नि॒वच॑नं जनास॒श् चर॑न्ति॒ यन् न॒द्यस् त॒स्थुर् आपः॑ ।
द्वे यद् ई॑म् बिभृ॒तो मा॒तुर् अ॒न्ये इ॒हेह॑ जा॒ते य॒म्या ३॒॑ सब॑न्धू ॥ ५ ०४७ ०५
वि त॑न्वते॒ धियो॑ अस्मा॒ अपां॑सि॒ वस्त्रा॑ पु॒त्राय॑ मा॒तरो॑ वयन्ति ।
उ॒प॒प्र॒क्षे वृष॑णो॒ मोद॑माना दि॒वस् प॒था व॒ध्वो य॒न्त्य् अच्छ॑ ॥ ५ ०४७ ०६
तद् अ॑स्तु मित्रावरुणा॒ तद् अ॑ग्ने॒ शं योर् अ॒स्मभ्य॑म् इ॒दम् अ॑स्तु श॒स्तम् ।
अ॒शी॒महि॑ गा॒धम् उ॒त प्र॑ति॒ष्ठां नमो॑ दि॒वे बृ॑ह॒ते साद॑नाय ॥ ५ ०४७ ०७

(४०२)

कद् उ॑ प्रि॒याय॒ धाम्ने॑ मनामहे॒ स्वक्ष॑त्राय॒ स्वय॑शसे म॒हे व॒यम् ।
आ॒मे॒न्यस्य॒ रज॑सो॒ यद् अ॒भ्र आꣳ अ॒पो वृ॑णा॒ना वि॑त॒नोति॑ मा॒यिनी॑ ॥ ५ ०४८ ०१

ता अत्नत वयुनं वीरवक्षणं समान्या वृतया विश्वम् आ रजः ।
अपो अपाचीर् अपरा अपेजते प्र पूर्वाभिस् तिरते देवयुर् जनः ॥ ५ ०४८ ०२
आ ग्रावभिर् अहन्येभिर् अक्तुभिर् वरिष्ठं वज्रम् आ जिघर्ति मायिनि ।
शतं वा यस्य प्रचरन् स्वे दमे संवर्तयन्तो वि च वर्तयन्न् अहा ॥ ५ ०४८ ०३
ताम् अस्य रीतिम् परशोर् इव प्रत्य् अनीकम् अख्यम् भुजे अस्य वर्पसः ।
सचा यदि पितुमन्तम् इव क्षयं रत्नं दधाति भरहूतये विशे ॥ ५ ०४८ ०४
स जिह्वया चतुरनीक ऋञ्जते चारु वसानो वरुणो यतन्न् अरिम् ।
न तस्य विद्म पुरुषत्वता वयं यतो भगः सविता दाति वार्यम् ॥ ५ ०४८ ०५

(४०३)

देवं वो अद्य सवितारम् एषे भगं च रत्नं विभजन्तम् आयोः ।
आ वां नरा पुरुभुजा ववृत्यां दिवे-दिवे चिद् अश्विना सखीयन् ॥ ५ ०४९ ०१
प्रति प्रयाणम् असुरस्य विद्वान् सूक्तैर् देवं सवितारं दुवस्य ।
उप ब्रुवीत नमसा विजानञ् ज्येष्ठं च रत्नं विभजन्तम् आयोः ॥ ५ ०४९ ०२
अदत्रया दयते वार्याणि पूषा भगो अदितिर् वस्त उस्राः ।
इन्द्रो विष्णुर् वरुणो मित्रो अग्निर् अहानि भद्रा जनयन्त दस्माः ॥ ५ ०४९ ०३
तन् नो अनर्वा सविता वरूथं तत् सिन्धव इषयन्तो अनु ग्मन् ।
उप यद् वोचे अध्वरस्य होता रायः स्याम पतयो वाजरत्नाः ॥ ५ ०४९ ०४
प्र ये वसुभ्य ईवद् आ नमो दुर् ये मित्रे वरुणे सूक्तवाचः ।
अवैत्व् अभ्वं कृणुता वरीयो दिवस्पृथिव्योर् अवसा मदेम ॥ ५ ०४९ ०५

(४०४)

विश्वो देवस्य नेतुर् मर्तो वुरीत सख्यम् ।
विश्वो राय इषुध्यति द्युम्नं वृणीत पुष्यसे ॥ ५ ०५० ०१
ते ते देव नेतर् ये चेमाꣳ अनुशसे ।
ते राया ते ह्य आ इꣳ पृचे सचेमहि सचथ्याइः ॥ ५ ०५० ०२

अतो॑ न॒ आ नॄन् अति॑थी॒न् अत॒ः पत्नी॑र् दशस्यत ।
आ॒रे विश्व॑म् पथे॒ष्ठां द्वि॒षो यु॑योतु॒ यूयु॑विः ॥ ५ ०५० ०३
यत्र॒ वह्नि॑र् अ॒भिहि॑तो दु॒द्रव॒द् द्रोण्यः॑ प॒शुः ।
नृ॒मणा॑ वी॒रप॒स्त्यो ऽर्णा॒ धीरे॑व॒ सनि॑ता ॥ ५ ०५० ०४
ए॒ष ते॑ देव नेता॒ रथ॒स्पति॒ः शं र॒यिः ।
शं रा॒ये शं स्व॒स्तय॑ इष॒स्तुतो॑ मनामहे देव॒स्तुतो॑ मनामहे ॥ ५ ०५० ०५

(४०५)
अग्ने॑ सु॒तस्य॑ पी॒तये॒ विश्वै॒र् ऊमे॑भि॒र् आ ग॑हि ।
दे॒वेभि॑र् ह॒व्यदा॑तये ॥ ५ ०५१ ०१
ऋत॑धीतय॒ आ ग॑त॒ सत्य॑धर्माणो अध्व॒रम् ।
अ॒ग्नेः पि॑बत जि॒ह्वया॑ ॥ ५ ०५१ ०२
विप्रे॑भिर् विप्र सन्त्य प्रात॒र्याव॑भि॒र् आ ग॑हि ।
दे॒वेभि॒ः सोम॑पीतये ॥ ५ ०५१ ०३
अ॒यं सोम॑श् च॒मू सु॒तो ऽम॑त्रे॒ परि॑ षिच्यते ।
प्रि॒य इन्द्रा॑य वा॒यवे॑ ॥ ५ ०५१ ०४
वाय॒व् आ या॑हि वी॒तये॑ जुषा॒णो ह॒व्यदा॑तये ।
पिबा॑ सु॒तस्यान्ध॑सो अ॒भि प्रयः॑ ॥ ५ ०५१ ०५
इन्द्र॑श् च वायव् एषां सु॒ताना॑म् पी॒तिम् अ॑र्हथः ।
ताञ् जु॑षेथाम् अरे॒पसा॑व् अ॒भि प्रयः॑ ॥ ५ ०५१ ०६
सु॒ता इन्द्रा॑य वा॒यवे॒ सोमा॑सो॒ दध्या॑शिरः ।
नि॒म्नं न य॑न्ति॒ सिन्ध॑वो ऽ॒भि प्रयः॑ ॥ ५ ०५१ ०७
स॒जूर् विश्वे॑भिर् दे॒वेभि॑र् अ॒श्विभ्या॑म् उ॒षसा॑ स॒जूः ।
आ या॑ह्य अग्ने अत्रि॒वत् सु॒ते र॑ण ॥ ५ ०५१ ०८
स॒जूर् मि॒त्रावरु॑णाभ्यां स॒जूः सोमे॑न॒ विष्णु॑ना ।
आ या॑ह्य अग्ने अत्रि॒वत् सु॒ते र॑ण ॥ ५ ०५१ ०९
स॒जूर् आ॑दि॒त्यैर् वसु॑भिः स॒जूर् इन्द्रे॑ण वा॒युना॑ ।

आ याह्य अग्ने अत्रिवत् सुते रण ॥ ५ ०५१ १०
स्वस्ति नो मिमीताम् अश्विना भगः स्वस्ति देव्य् अदितिर् अनर्वणः ।
स्वस्ति पूषा असुरो दधातु नः स्वस्ति द्यावापृथिवी सुचेतुना ॥ ५ ०५१ ११
स्वस्तये वायुम् उप ब्रवामहै सोमं स्वस्ति भुवनस्य यस् पतिः ।
बृहस्पतिं सर्वगणं स्वस्तये स्वस्तय आदित्यासो भवन्तु नः ॥ ५ ०५१ १२
विश्वे देवा नो अद्या स्वस्तये वैश्वानरो वसुर् अग्निः स्वस्तये ।
देवा अवन्त्व् ऋभवः स्वस्तये स्वस्ति नो रुद्रः पात्व् अंहसः ॥ ५ ०५१ १३
स्वस्ति मित्रावरुणा स्वस्ति पथ्ये रेवति ।
स्वस्ति न इन्द्रश् चाग्निश् च स्वस्ति नो अदिते कृधि ॥ ५ ०५१ १४
स्वस्ति पन्थाम् अनु चरेम सूर्याचन्द्रमसाव् इव ।
पुनर् ददताघ्नता जानता सं गमेमहि ॥ ५ ०५१ १५

(४०६)

प्र श्यावाश्व धृष्णुयार्चा मरुद्भिर् ऋक्वभिः ।
ये अद्रोघम् अनुष्वधं श्रवो मदन्ति यज्ञियाः ॥ ५ ०५२ ०१
ते हि स्थिरस्य शवसः सखायः सन्ति धृष्णुया ।
ते यामन्न् आ धृषद्विनस् त्मना पान्ति शश्वतः ॥ ५ ०५२ ०२
ते स्यन्द्रासो नोक्षणो ऽति ष्कन्दन्ति शर्वरीः ।
मरुताम् अधा महो दिवि क्षमा च मन्महे ॥ ५ ०५२ ०३
मरुत्सु वो दधीमहि स्तोमं यज्ञं च धृष्णुया ।
विश्वे ये मानुषा युगा पान्ति मर्त्यं रिषः ॥ ५ ०५२ ०४
अर्हन्तो ये सुदानवो नरो असामिशवसः ।
प्र यज्ञं यज्ञियेभ्यो दिवो अर्चा मरुद्भ्यः ॥ ५ ०५२ ०५
आ रुक्मैर् आ युधा नर ऋष्वा ऋष्टीर् असृक्षत ।
अन्व् एनाँ अह विद्युतो मरुतो जज्झतीर् इव भानुर् अर्त त्मना दिवः ॥ ५ ०५२ ०६
ये वावृधन्त पार्थिवा य उराव् अन्तरिक्ष आ ।
वृजने वा नदीनां सधस्थे वा महो दिवः ॥ ५ ०५२ ०७

शर्धो मारुतम् उच् छंस सत्यशवसम् ऋभ्वसम् ।
उत स्म ते शुभे नरः प्र स्यन्द्रा युजत त्मना ॥ ५ ०५२ ०८
उत स्म ते परुष्णयाम् ऊर्णा वसत शुन्ध्यवः ।
उत पव्या रथानाम् अद्रिम् भिन्दन्त्य् ओजसा ॥ ५ ०५२ ०९
आपथयो विपथयो ऽन्तस्पथा अनुपथाः ।
एतेभिर् मह्यं नामभिर् यज्ञं विष्टार ओहते ॥ ५ ०५२ १०
अधा नरो न्य् ओहते ऽधा नियुत ओहते ।
अधा पारावता इति चित्रा रूपाणि दर्शया ॥ ५ ०५२ ११
छन्दस्तुभः कुभन्यव उत्सम् आ कीरिणो नृतुः ।
ते मे के चिन् न तायव ऊमा आसन् दृशि त्विषे ॥ ५ ०५२ १२
य ऋष्वा ऋष्टिविद्युतः कवयः सन्ति वेधसः ।
तम् ऋषे मारुतं गणं नमस्या रमया गिरा ॥ ५ ०५२ १३
अच्छ ऋषे मारुतं गणं दाना मित्रं न योषणा ।
दिवो वा धृष्णव ओजसा स्तुता धीभिर् इषण्यत ॥ ५ ०५२ १४
नू मन्वान एषां देवाँ अच्छा न वक्षणा ।
दाना सचेत सूरिभिर् यामश्रुतेभिर् अञ्जिभिः ॥ ५ ०५२ १५
प्र ये मे बन्ध्वेषे गां वोचन्त सूरयः पृश्निं वोचन्त मातरम् ।
अधा पितरम् इष्मिणं रुद्रं वोचन्त शिक्वसः ॥ ५ ०५२ १६
सप्त मे सप्त शाकिन एकम्-एका शता ददुः ।
यमुनायाम् अधि श्रुतम् उद् राधो गव्यम् मृजे नि राधो अश्व्यम् मृजे ॥ ५ ०५२ १७

(४०७)

को वेद जानम् एषां को वा पुरा सुम्नेष्व् आस मरुताम् ।
यद् युयुज्रे किलास्यः ॥ ५ ०५३ ०१
ऐतान् रथेषु तस्थुषः कः शुश्राव कथा ययुः ।
कस्मै सस्रुः सुदासे अन्व् आपय इळाभिर् वृष्टयः सह ॥ ५ ०५३ ०२
ते म आहुर् य आययुर् उप द्युभिर् विभिर् मदे ।

नरो मर्या॑ अरेपस॑ इ॒मान् पश्यन्न् इति॑ ष्टुहि ॥ ५ ०५३ ०३
ये अ॒ञ्जिषु॒ ये वाशी॑षु॒ स्वभा॑नवः स्र॒क्षु रु॒क्मेषु॑ खा॒दिषु॑ ।
श्राया॒ रथे॑षु॒ धन्व॑सु ॥ ५ ०५३ ०४
यु॒ष्माकं॑ स्मा॒ रथाँ॒ अनु॑ म॒दे द॑धे मरुतो जीरदानवः ।
वृ॒ष्टी द्यावो॑ य॒तीर् इ॑व ॥ ५ ०५३ ०५
आ यं नरः॑ सु॒दान॑वो द॒दाशु॑षे॒ दि॒वः कोश॒म् अचु॑च्यवुः ।
वि प॒र्जन्यं॑ सृजन्ति रोद॒सी॒ अनु॑ धन्व॒ना यन्ति॑ वृ॒ष्टयः॑ ॥ ५ ०५३ ०६
त॒तृ॒दा॒नाः सिन्ध॑वः क्षोद॑सा॒ रजः॒ प्र स॑स्रु॒र् धे॒नवो॑ यथा ।
स्यन्ना अश्वा॑ इवाध्व॒नो वि॒मोच॑ने॒ वि यद् वर्त॑न्त॒ एन्यः॑ ॥ ५ ०५३ ०७
आ या॑त मरुतो दि॒व आ॒न्तरि॑क्षाद् अ॒माद् उ॒त ।
माव॑ स्थात परा॒वतः॑ ॥ ५ ०५३ ०८
मा वो॑ र॒सानि॑तभा॒ कुभा॒ क्रुमु॒र् मा वः॒ सिन्धु॒र् नि री॑रमत् ।
मा वः॒ परि॑ ष्ठात् स॒रयुः॑ पुरी॒षिण्य् अ॒स्मे ईत् सु॒म्नम् अ॑स्तु वः ॥ ५ ०५३ ०९
तं वः॒ शर्धं॑ रथा॑नां त्वे॒षं ग॒णम् मारु॑तं नव्य॒सीनाम् ।
अनु॒ प्र य॑न्ति वृ॒ष्टयः॑ ॥ ५ ०५३ १०
शर्धं॑-शर्धं व एषां व्रा॑तं-व्रातं ग॒णं-ग॑णं सुश॒स्तिभिः॑ ।
अनु॑ क्रामेम धी॒तिभिः॑ ॥ ५ ०५३ ११
कस्मा॑ अ॒द्य सुजा॑ताय रा॒तह॑व्याय प्र य॑युः ।
एना यामे॑न मरुतः॑ ॥ ५ ०५३ १२
येन॑ तो॒काय॒ तन॑याय धा॒न्य॑ं म् बीज॑ं वह॒ध्वे अक्षि॑तम् ।
अ॒स्मभ्यं॑ तद् ध॑त्तन यद् व ईमहे॒ राधो॑ वि॒श्वायु॒ सौभ॑गम् ॥ ५ ०५३ १३
अती॑याम नि॒दस् ति॒रः स्व॒स्तिभि॒र् ह्य॑त्वाव॒द्यम् अरा॑तीः ।
वृ॒ष्ट्वी शं योर् आप॑ उस्रि भे॒षजं स्याम॑ मरुतः स॒ह ॥ ५ ०५३ १४
सु॒देवः॑ स॒महा॑सति सु॒वीरो॑ नरो मरुतः॒ स मर्त्यः॑ ।
यं त्राय॑ध्वे स्याम॒ ते ॥ ५ ०५३ १५
स्तु॒हि भो॒जान् स्तु॒वतो अ॑स्य याम॒नि॒ रण॒न् गावो॒ न यव॑से ।
य॒तः पूर्वा॑ँ इव॒ सखी॑न् अनु॑ ह्वय गि॒रा गृ॑णीहि का॒मिनः॑ ॥ ५ ०५३ १६

(४०८)

प्र शर्धाय मारुताय स्वभानव इमां वाचम् अनजा पर्वतच्युते ।
घर्मस्तुभे दिव आ पृष्ठयज्वने द्युम्नश्रवसे महि नृम्णम् अर्चत ॥ ५ ०५४ ०१
प्र वो मरुतस् तविषा उदन्यवो वयोवृधो अश्वयुजः परिज्रयः ।
सं विद्युता दधति वाशति त्रितः स्वरन्त्य् आपो ऽवना परिज्रयः ॥ ५ ०५४ ०२
विद्युन्महसो नरो अश्मदिद्यवो वातत्विषो मरुतः पर्वतच्युतः ।
अब्दया चिन् मुहुर् आ ह्रादुनीवृत स्तनयदमा रभसा उदोजसः ॥ ५ ०५४ ०३
व्य् अ १ क्तून् रुद्रा व्य् अहानि शिक्वसो व्य् अ १ न्तरिक्षं वि रजांसि धूतयः ।
वि यद् अज्राँ अजथ नाव ई यथा वि दुर्गाणि मरुतो नाह रिष्यथ ॥ ५ ०५४ ०४
तद् वीर्यं वो मरुतो महित्वनं दीर्घं ततान सूर्यो न योजनम् ।
एता न यामे अगृभीतशोचिषो ऽनश्वदां यन् न्य् अयातना गिरिम् ॥ ५ ०५४ ०५
अभ्राजि शर्धो मरुतो यद् अर्णसम् मोषथा वृक्षं कपनेव वेधसः ।
अध स्मा नो अरमतिं सजोषसश् चक्षुर् इव यन्तम् अनु नेषथा सुगम् ॥ ५ ०५४ ०६
न स जीयते मरुतो न हन्यते न स्रेधति न व्यथते न रिष्यति ।
नास्य राय उप दस्यन्ति नोतय ऋषिं वा यं राजानं वा सुषूदथ ॥ ५ ०५४ ०७
नियुत्वन्तो ग्रामजितो यथा नरो ऽर्यमणो न मरुतः कबन्धिनः ।
पिन्वन्त्य् उत्सं यद् इनासो अस्वरन् व्य् उन्दन्ति पृथिवीम् मध्वो अन्धसा ॥ ५ ०५४ ०८
प्रवत्वतीयम् पृथिवी मरुद्भयः प्रवत्वती द्यौर् भवति प्रयद्भयः ।
प्रवत्वतीः पथ्या अन्तरिक्ष्याः प्रवत्वन्तः पर्वता जीरदानवः ॥ ५ ०५४ ०९
यन् मरुतः सभरसः स्वर्णरः सूर्य उदिते मदथा दिवो नरः ।
न वो ऽश्वाः श्रथयन्ताह सिस्रतः सद्यो अस्याध्वनः पारम् अश्नुथ ॥ ५ ०५४ १०
अंसेषु व ऋष्टयः पत्सु खादयो वक्षस्सु रुक्मा मरुतो रथे शुभः ।
अग्निभ्राजसो विद्युतो गभस्त्योः शिप्राः शीर्षसु विततता हिरण्ययीः ॥ ५ ०५४ ११
तं नाकम् अर्यो अगृभीतशोचिषं रुशत् पिप्पलम् मरुतो वि धूनुथ ।
सम् अच्यन्त वृजनातित्विषन्त यत् स्वरन्ति घोषं विततम् ऋतायवः ॥ ५ ०५४ १२
युष्मादत्तस्य मरुतो विचेतसो रायः स्याम रथ्यो ३ वयस्वतः ।

न यो युच्छाति तिष्यो ३ यथा दिवो ऽस्मे रारन्त मरुतः सहस्रिणम् ॥ ५ ०५४ १३
यूयं रयिम् मरुत स्पार्हवीरं यूयम् ऋषिम् अवथ सामविप्रम् ।
यूयम् अर्वन्तम् भरताय वाजं यूयं धत्थ राजानं श्रुष्टिमन्तम् ॥ ५ ०५४ १४
तद् वो यामि द्रविणं सद्यौउतयो येना स्व १ र् ण ततनाम नूर् अभि ।
इदं सु मे मरुतो हर्यता वचो यस्य तरेम तरसा शतं हिमाः ॥ ५ ०५४ १५

(४०९)

प्रयज्यवो मरुतो भ्राजदृष्टयो बृहद् वयो दधिरे रुक्मवक्षसः ।
ईयन्ते अश्वैः सुयमेभिर् आशुभिः शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०१
स्वयं दधिध्वे तविषीं यथा विद बृहन् महान्त उर्विया वि राजथ ।
उतान्तरिक्षम् ममिरे व्य् ओजसा शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०२
साकं जाताः सुभ्वः साकम् उक्षिताः श्रिये चिद् आ प्रतरं वावृधुर् नरः ।
विरोकिणः सूर्यस्येव रश्मयः शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०३
आभूषेण्यं वो मरुतो महित्वनं दिदृक्षेण्यं सूर्यस्येव चक्षणम् ।
उतो अस्माꣳ अमृतत्वे दधातन शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०४
उद् ईरयथा मरुतः समुद्रतो यूयं वृष्टिं वर्षयथा पुरीषिणः ।
न वो दस्रा उप दस्यन्ति धेनवः शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०५
यद् अश्वान् धूर्षु पृषतीर् अयुग्ध्वं हिरण्ययान् प्रत्य् अत्काꣳ अमुग्ध्वम् ।
विश्वा इत् स्पृधो मरुतो व्य् अस्यथ शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०६
न पर्वता न नद्यो वरन्त वो यत्राचिध्वम् मरुतो गच्छथेद् उ तत् ।
उत द्यावापृथिवी याथना परि शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०७
यत् पूर्व्यम् मरुतो यच् च नूतनं यद् उद्यते वसवो यच् च शस्यते ।
विश्वस्य तस्य भवथा नवेदसः शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०८
मृळत नो मरुतो मा वधिष्टनास्मभ्यं शर्म बहुलं वि यन्तन ।
अधि स्तोत्रस्य सख्यस्य गातन शुभं याताम् अनु रथा अवृत्सत ॥ ५ ०५५ ०९
यूयम् अस्मान् नयत वस्यो अच्छा निर् अंहतिभ्यो मरुतो गृणानाः ।
जुषध्वं नो हव्यदातिं यजत्रा वयं स्याम पतयो रयीणाम् ॥ ५ ०५५ १०

(४१०)

अग्ने शर्धन्तम् आ गणम् पिष्टं रुक्मेभिर् अञ्जिभिः ।
विशो अद्य मरुताम् अव ह्वये दिवश् चिद् रोचनाद् अधि ॥ ५ ०५६ ०१
यथा चिन् मन्यसे हृदा तद् इन् मे जग्मुर् आशसः ।
ये ते नेदिष्ठं हवनान्य् आगमन् तान् वर्ध भीमसंदृशः ॥ ५ ०५६ ०२
मीळ्हुष्मतीव पृथिवी पराहता मदन्त्य् एत्य् अस्मद् आ ।
ऋक्षो न वो मरुतः शिमीवाꣳ अमो दुध्रो गौर् इव भीमयुः ॥ ५ ०५६ ०३
नि ये रिणन्त्य् ओजसा वृथा गावो न दुर्धुरः ।
अश्मानं चित् स्वर्यं १ म् पर्वतं गिरिम् प्र च्यावयन्ति यामभिः ॥ ५ ०५६ ०४
उत् तिष्ठ नूनम् एषां स्तोमैः समुक्षितानाम् ।
मरुताम् पुरुतमम् अपूर्व्यं गवां सर्गम् इव ह्वये ॥ ५ ०५६ ०५
युङ्ग्ध्वं ह्य अरुषी रथे युङ्ग्ध्वं रथेषु रोहितः ।
युङ्ग्ध्वं हरी अजिरा धुरि वोळ्हवे वहिष्ठा धुरि वोळ्हवे ॥ ५ ०५६ ०६
उत स्य वाज्य् अरुषस् तुविष्वणिर् इह स्म धायि दर्शतः ।
मा वो यामेषु मरुतश् चिरं करत् प्र तं रथेषु चोदत ॥ ५ ०५६ ०७
रथं नु मारुतं वयं श्रवस्युम् आ हुवामहे ।
आ यस्मिन् तस्थौ सुरणानि बिभ्रती सचा मरुत्सु रोदसी ॥ ५ ०५६ ०८
तं वः शर्धं रथेशुभं त्वेषम् पनस्युम् आ हुवे ।
यस्मिन् सुजाता सुभगा महीयते सचा मरुत्सु मीळ्हुषी ॥ ५ ०५६ ०९

(४११)

आ रुद्रास इन्द्रवन्तः सजोषसो हिरण्यरथाः सुविताय गन्तन ।
इयं वो अस्मत् प्रति हर्यते मतिस् तृष्णजे न दिव उत्सा उदन्यवे ॥ ५ ०५७ ०१
वाशीमन्त ऋष्टिमन्तो मनीषिणः सुधन्वान इषुमन्तो निषङ्गिणः ।
स्वश्वा स्थ सुरथाः पृश्निमातरः स्वायुधा मरुतो याथना शुभम् ॥ ५ ०५७ ०२

धुनुथ द्याम् पर्वतान् दाशुषे वसु नि वो वना जिहते यामनो भिया ।
कोपयथ पृथिवीम् पृश्निमातरः शुभे यद् उग्राः पृषतीर् अयुग्ध्वम् ॥ ५ ०५७ ०३
वातत्विषो मरुतो वर्षनिर्णिजो यमा इव सुसदृशः सुपेशसः ।
पिशङ्गाश्वा अरुणाश्वा अरेपसः प्रत्वक्षसो महिना द्यौर् इवोरवः ॥ ५ ०५७ ०४
पुरुप्रुषा अञ्जिमन्तः सुदानवस् त्वेषसंदृशो अनवभ्रराधसः ।
सुजातासो जनुषा रुक्मवक्षसो दिवो अर्का अमृतं नाम भेजिरे ॥ ५ ०५७ ०५
ऋष्टयो वो मरुतो अंसयोर् अधि सह ओजो बाह्वोर् वो बलं हितम् ।
नृम्णा शीर्षस्व् आयुधा रथेषु वो विश्वा वः श्रीर् अधि तनूषु पिपिशे ॥ ५ ०५७ ०६
गोमद् अश्वावद् रथवत् सुवीरं चन्द्रवद् राधो मरुतो ददा नः ।
प्रशस्तिं नः कृणुत रुद्रियासो भक्षीय वो ऽवसो दैव्यस्य ॥ ५ ०५७ ०७
हुये नरो मरुतो मृळता नस् तुविमघासो अमृता ऋतज्ञाः ।
सत्यश्रुतः कवयो युवानो बृहद्गिरयो बृहद् उक्षमाणाः ॥ ५ ०५७ ०८

(४१२)

तम् उ नूनं तविषीमन्तम् एषां स्तुषे गणम् मारुतं नव्यसीनाम् ।
य आश्वश्वा अमवद् वहन्त उतेशिरे अमृतस्य स्वराजः ॥ ५ ०५८ ०१
त्वेषं गणं तवसं खादिहस्तं धुनिव्रतम् मायिनं दातिवारम् ।
मयोभुवो ये अमिता महित्वा वन्दस्व विप्र तुविराधसो नॄन् ॥ ५ ०५८ ०२
आ वो यन्तूदवाहासो अद्य वृष्टिं ये विश्वे मरुतो जुनन्ति ।
अयं यो अग्निर् मरुतः समिद्ध एतं जुषध्वं कवयो युवानः ॥ ५ ०५८ ०३
यूयं राजानम् इर्यं जनाय विभ्वतष्टं जनयथा यजत्राः ।
युष्मद् एति मुष्टिहा बाहुजूतो युष्मद् सदश्वो मरुतः सुवीरः ॥ ५ ०५८ ०४
अरा इवेद् अचरमा अहेव प्र-प्र जायन्ते अकवा महोभिः ।
पृश्नेः पुत्रा उपमासो रभिष्ठाः स्वया मत्या मरुतः सम् मिमिक्षुः ॥ ५ ०५८ ०५
यत् प्रायासिष्ट पृषतीभिर् अश्वैर् वीळुपविभिर् मरुतो रथेभिः ।
क्षोदन्त आपो रिणते वनान्य् अवोस्रियो वृषभः क्रन्दतु द्यौः ॥ ५ ०५८ ०६
प्रथिष्ट यामन् पृथिवी चिद् एषाम् भर्तेव गर्भं स्वम् इच् छवो धुः ।

वातान् ह्य अश्वान् धुर्य् आयुयुज्रे वर्षं स्वेदं चक्रिरे रुद्रियासः ॥ ५ ०५८ ०७
ह्ये नरो मरुतो मृळता नस् तुविमघासो अमृता ऋतज्ञाः ।
सत्यश्रुतः कवयो युवानो बृहद्गिरयो बृहद् उक्षमाणाः ॥ ५ ०५८ ०८

(४१३)

प्र व स्पळ् अक्रन् सुविताय दावने ऽर्चा दिवे प्र पृथिव्या ऋतम् भरे ।
उक्षन्ते अश्वान् तरुषन्त आ रजो ऽनु स्वम् भानुं श्रथयन्ते अर्णवैः ॥ ५ ०५९ ०१
अमाद् एषाम् भियसा भूमिर् एजति नौर् न पूर्णा क्षरति व्यथिर् यती ।
दूरेदृशो ये चितयन्त एमभिर् अन्तर् महे विदथे येतिरे नरः ॥ ५ ०५९ ०२
गवाम् इव श्रियसे शृङ्गम् उत्तमं सूर्यो न चक्षू रजसो विसर्जने ।
अत्या इव सुभ्व १ श् चारव स्थन मर्या इव श्रियसे चेतथा नरः ॥ ५ ०५९ ०३
को वो महान्ति महताम् उद् अश्नवत् कस् काव्या मरुतः को ह पौंस्या ।
यूयं ह भूमिं किरणं न रेजथ प्र यद् भरध्वे सुविताय दावने ॥ ५ ०५९ ०४
अश्वा इवेद् अरुषासः सबन्धवः शूरा इव प्रयुधः प्रोत युयुधुः ।
मर्या इव सुवृधो वावृधुर् नरः सूर्यस्य चक्षुः प्र मिनन्ति वृष्टिभिः ॥ ५ ०५९ ०५
ते अज्येष्ठा अकनिष्ठास उद्भिदो ऽमध्यमासो महसा वि वावृधुः ।
सुजातासो जनुषा पृश्निमातरो दिवो मर्या आ नो अच्छा जिगातन ॥ ५ ०५९ ०६
वयो न ये श्रेणीः पप्तुर् ओजसान्तान् दिवो बृहतः सानुनस् परि ।
अश्वासः एषाम् उभये यथा विदुः प्र पर्वतस्य नभनूर् अचुच्यवुः ॥ ५ ०५९ ०७
मिमातु द्यौर् अदितिर् वीतये नः सं दानुचित्रा उषसो यतन्ताम् ।
आचुच्यवुर् दिव्यं कोशम् एत ऋषे रुद्रस्य मरुतो गृणानाः ॥ ५ ०५९ ०८

(४१४)

ईळे अग्निं स्ववसं नमोभिर् इह प्रसत्तो वि चयत् कृतं नः ।
रथैर् इव प्र भरे वाजयद्भिः प्रदक्षिणिन् मरुतां स्तोममृ ऋध्याम् ॥ ५ ०६० ०१
आ ये तस्थुः पृषतीषु श्रुतासु सुखेषु रुद्रा मरुतो रथेषु ।

वना॑ चिद् उग्रा जिहते॒ नि वो॑ भि॒या पृ॑थि॒वी चि॑द् रेजते॒ पर्व॑तश् चित् ॥ ५ ०६० ०२
पर्व॑तश् चि॒न् महि॑ वृ॒द्धो बि॑भाय दि॒वश् चि॒त् सानु॑ रेजत स्व॒ने वः॑ ।
यत् क्रीळ॑थ मरुत ऋष्टि॒मन्त॒ आप॑ इव स॒ध्र्यञ्चो धवध्वे ॥ ५ ०६० ०३
व॒रा इ॒वेद् रै॑व॒तासो॒ हिर॑ण्यैर् अ॒भि स्व॒धाभि॑स् त॒न्वः पिपिश्रे ।
श्रि॒ये श्रेयां॑सस् त॒वसो॒ रथे॑षु स॒त्रा महां॑सि चक्रिरे त॒नूषु॑ ॥ ५ ०६० ०४
अ॒ज्ये॒ष्ठासो॒ अक॑निष्ठास ए॒ते सम् भ्रात॑रो वावृधुः॒ सौभ॑गाय ।
युवा॑ पि॒ता स्वपा॑ रु॒द्र ए॑षां सु॒दुघा॒ पृश्निः॑ सु॒दिना॑ म॒रुद्भ्यः॑ ॥ ५ ०६० ०५
यद् उ॑त्त॒मे म॑रुतो मध्य॒मे वा॒ यद् वा॑व॒मे सु॑भगासो दि॒वि ष्ठ ।
अतो॑ नो रुद्रा उ॒त वा॒ न्व् अ १॒॑ स्याग्ने॑ वि॒त्ताद् ध॒विषो॒ यद् यजा॑म ॥ ५ ०६० ०६
अ॒ग्निश् च॒ यन् म॑रुतो विश्ववेदसो दि॒वो वह॑ध्व॒ उत्त॑रा॒द् अधि॒ ष्णुभिः॑ ।
ते म॑न्दसा॒ना धुन॑यो रिशादसो वा॒मं ध॑त्त॒ यज॑मानाय सुन्व॒ते ॥ ५ ०६० ०७
अग्ने॑ म॒रुद्भिः॑ शु॒भय॑द्भि॒र् ऋक्व॑भिः॒ सोम॑म् पिब मन्दसा॒नो ग॑ण॒श्रिभिः॑ ।
पा॒व॒केभि॑र् विश्वमि॒न्वेभि॑र् आ॒युभि॒र् वैश्वा॑नर प्र॒दिवा॑ के॒तुना॑ स॒जूः ॥ ५ ०६० ०८

(४१५)
के ष्ठा॑ नरः॒ श्रेष्ठ॑तमा॒ य एक॑-एक आय॒य ।
प॒र॒मस्याः॑ परा॒वतः॑ ॥ ५ ०६१ ०१
क्व १॒॑ वो ऽश्वाः॒ क्वा ३॒॑ भीश॑वः क॒थं शे॑क क॒था य॑य ।
पृ॒ष्ठे सदो॑ न॒सोर् यमः॑ ॥ ५ ०६१ ०२
ज॒घने॒ चोद॑ एषां॒ वि स॒क्थानि॒ नरो॑ यमुः ।
पु॒त्र॒कृ॒थे न जन॑यः ॥ ५ ०६१ ०३
परा॑ वीरास एतन॒ मर्या॑सो॒ भद्र॑जानयः ।
अ॒ग्नि॒तपो॒ यथास॑थ ॥ ५ ०६१ ०४
सन॒त् साश्व्य॑म् प॒शुम् उ॒त गव्यं॑ श॒ताव॑यम् ।
श्या॒वाश्व॑स्तुताय॒ या दोर् वी॒रायो॑प॒बर्बृ॑हत् ॥ ५ ०६१ ०५
उ॒त त्वा॒ स्त्री शशी॑यसी पुं॒सो भ॑वति॒ वस्य॑सी ।
अदे॑वत्राद् अरा॒धसः॑ ॥ ५ ०६१ ०६

वि या जानाति जसुरिं वि तृष्यन्तं वि कामिनम् ।
देवत्रा कृणुते मनः ॥ ५ ०६१ ०७
उत घा नेमो अस्तुतः पुमाꣳ इति ब्रुवे पणिः ।
स वैरदेय इत् समः ॥ ५ ०६१ ०८
उत मे ऽरपद् युवतिर् ममन्दुषी प्रति श्यावाय वर्तनिम् ।
वि रोहिता पुरुमीळ्हाय येमतुर् विप्राय दीर्घयशसे ॥ ५ ०६१ ०९
यो मे धेनूनां शतं वैददश्विर् यथा ददत् ।
तरन्त इव मंहना ॥ ५ ०६१ १०
य ईं वहन्त आशुभिः पिबन्तो मदिरम् मधु ।
अत्र श्रवांसि दधिरे ॥ ५ ०६१ ११
येषां श्रियाधि रोदसी विभ्राजन्ते रथेष्व् आ ।
दिवि रुक्म इवोपरि ॥ ५ ०६१ १२
युवा स मारुतो गणस् त्वेषरथो अनेद्यः ।
शुभंयावाप्रतिष्कुतः ॥ ५ ०६१ १३
को वेद नूनम् एषां यत्रा मदन्ति धूतयः ।
ऋतजाता अरेपसः ॥ ५ ०६१ १४
यूयम् मतं विपन्यवः प्रणेतार इत्था धिया ।
श्रोतारो यामहूतिषु ॥ ५ ०६१ १५
ते नो वसूनि काम्या पुरुश्चन्द्रा रिशादसः ।
आ यज्ञियासो ववृत्तन ॥ ५ ०६१ १६
एतम् मे स्तोमम् ऊर्म्ये दाभ्र्याय परा वह ।
गिरो देवि रथीर् इव ॥ ५ ०६१ १७
उत मे वोचताद् इति सुतसोमे रथवीतौ ।
न कामो अप वेति मे ॥ ५ ०६१ १८
एष क्षेति रथवीतिर् मघवा गोमतीर् अनु ।
पर्वतेष्व् अपश्रितः ॥ ५ ०६१ १९

(४१६)

ऋतेन॑ ऋ॒तम् अपि॑हितं ध्रु॒वं वां॒ सूर्य॑स्य॒ यत्र॑ वि॒मुच॑न्त्य् अ॒श्वान् ।
दश॑ श॒ता स॒ह त॑स्थु॒स् तद् एक॑ं देवा॒नां श्रेष्ठं॑ वपु॒षाम् अ॑पश्यम् ॥ ५ ०६२ ०१
तत् सु वा॑म् मित्रावरुणा महि॒त्वम् ई॒र्मा त॒स्थुषी॒र् अह॑भिर् दुदुह्रे ।
विश्वाः॑ पिन्वथः॒ स्वस॑रस्य धे॒ना अनु॑ वा॒म् एकः॑ प॒विर् आ व॑वर्त ॥ ५ ०६२ ०२
अधा॑रयतम् पृथि॒वीम् उ॒त द्याम् मित्र॑राजाना वरुणा॒ महो॑भिः ।
व॒र्ध॒य॒तम् ओष॑धीः पिन्व॒तं गा अव॑ वृ॒ष्टिं सृ॑जतं जीरदानू ॥ ५ ०६२ ०३
आ वा॑म् अ॒श्वासः॑ सु॒युजो॑ वहन्तु य॒तर॑श्मय उप॑ यन्त्व् अ॒र्वाक् ।
घृ॒तस्य॑ नि॒र्णिग् अनु॑ वर्तते वाम् उप॒ सिन्ध॑वः प्र॒दिवि॑ क्षरन्ति ॥ ५ ०६२ ०४
अनु॑ श्रु॒ताम् अ॒मतिं॑ वर्धद् उ॒र्वीम् ब॒र्हिर् इ॑व॒ यजु॑षा रक्ष॒माणा ।
नम॑स्वन्ता धृतद॒क्षाधि॒ गर्ते॑ मित्रासा॒थे व॑रु॒णेळा॑स्व् अ॒न्तः ॥ ५ ०६२ ०५
अक्र॑विहस्ता सु॒कृते॑ पर॒स्पा यं त्रासा॑थे वरु॒णेळा॑स्व् अ॒न्तः ।
राजा॑ना क्ष॒त्रम् अह्र॑णीयमाना स॒हस्र॑स्थूणम् बिभृथः स॒ह द्वौ ॥ ५ ०६२ ०६
हिर॑ण्यनि॒र्णिग् अयो॑ अस्य स्थू॒णा वि भ्रा॑जते दि॒व्य् अ १ श्वाज॑नीव ।
भद्रे क्षेत्रे॒ निमि॑ता॒ तिल्वि॑ले वा स॒नेम॑ मध्वो॒ अधि॑गर्त्यस्य ॥ ५ ०६२ ०७
हिर॑ण्यरूपम् उ॒षसो॒ व्युष्टाव् अय॑स्थूणम् उदि॑ता॒ सूर्य॑स्य ।
आ रो॑हथो वरुण मित्र गर्त॒म् अत॑श् चक्षाथे अदि॑तिं दिति॑ं च ॥ ५ ०६२ ०८
यद् बं॑हि॒ष्ठं नाति॒विधे॑ सु॒दानू॒ अच्छि॑द्रं शर्म॑ भुवनस्य गोपा ।
तेन॑ नो मित्रावरुणाव् अविष्टं सिषा॑सन्तो जिगी॒वांसः॑ स्याम ॥ ५ ०६२ ०९

(४१७)

ऋत॑स्य गोपाव् अधि॑ तिष्ठथो॒ रथं॑ सत्य॑धर्माणा पर॒मे व्यो॑मनि ।
यम् अत्र॑ मित्रावरु॒णावथो॒ युवं तस्मै॑ वृ॒ष्टिर् मधु॑मत् पिन्वते दि॒वः ॥ ५ ०६३ ०१
स॒म्राजा॑व् अस्य भुव॑नस्य राजथो॒ मित्रा॑वरुणा वि॒दथे॑ स्व॒र्दृशा॑ ।
वृ॒ष्टिं वां॑ राधो॑ अमृ॒तत्वम् ई॑महे॒ द्यावा॑पृथि॒वी वि च॑रन्ति॒ तन्य॑वः॑ ॥ ५ ०६३ ०२
स॒म्राजा॑ उ॒ग्रा वृ॑ष॒भा दि॒वस् पती॑ पृथि॒व्या मि॒त्रावरु॑णा॒ विच॑र्षणी ।
चि॒त्रेभि॑र् अ॒भ्रैर् उप॑ तिष्ठथो॒ रवं॒ द्यां व॑र्षयथो॒ असु॑रस्य मा॒यया॑ ॥ ५ ०६३ ०३

माया वाम् मित्रावरुणा दिवि श्रिता सूर्यो ज्योतिश् चरति चित्रम् आयुधम् ।
तम् अभ्रेण वृष्ट्या गूहथो दिवि पर्जन्य द्रप्सा मधुमन्त ईरते ॥ ५ ०६३ ०४
रथं युञ्जते मरुतः शुभे सुखं शूरो न मित्रावरुणा गविष्टिषु ।
रजांसि चित्रा वि चरन्ति तन्यवो दिवः सम्राजा पयसा न उक्षतम् ॥ ५ ०६३ ०५
वाचं सु मित्रावरुणाव् इरावतीम् पर्जन्यश् चित्रां वदति त्विषीमतीम् ।
अभ्रा वसत मरुतः सु मायया द्यां वर्षयतम् अरुणाम् अरेपसम् ॥ ५ ०६३ ०६
धर्मणा मित्रावरुणा विपश्चिता व्रता रक्षेथे असुरस्य मायया ।
ऋतेन विश्वम् भुवनं वि राजथः सूर्यम् आ धत्थो दिवि चित्र्यं रथम् ॥ ५ ०६३ ०७

(४१८)

वरुणं वो रिशादसम् ऋचा मित्रं हवामहे ।
परि व्रजेव बाह्वोर् जगन्वांसा स्वर्णरम् ॥ ५ ०६४ ०१
ता बाहवा सुचेतुना प्र यन्तम् अस्मा अर्चते ।
शेवं हि जार्यं वां विश्वासु क्षासु जोगुवे ॥ ५ ०६४ ०२
यन् नूनम् अश्यां गतिम् मित्रस्य यायाम् पथा ।
अस्य प्रियस्य शर्मण्य् अहिंसानस्य सश्चिरे ॥ ५ ०६४ ०३
युवाभ्याम् मित्रावरुणोपमं धेयाम् ऋचा ।
यद् ध क्षये मघोनां स्तोतॄणां च स्पूर्धसे ॥ ५ ०६४ ०४
आ नो मित्र सुदीतिभिर् वरुणश् च सधस्थ आ ।
स्वे क्षये मघोनां सखीनां च वृधसे ॥ ५ ०६४ ०५
युवं नो येषु वरुण क्षत्रम् बृहच् च बिभृथः ।
उरु णो वाजसातये कृतं राये स्वस्तये ॥ ५ ०६४ ०६
उच्छन्त्याम् मे यजता देवक्षत्रे रुशद्गवि ।
सुतं सोमं न हस्तिभिर् आ पड्भिर् धावतं नरा बिभ्रताव् अर्चनानसम् ॥ ५ ०६४ ०७

(४१९)

यश् चिकेत स सुक्रतुर् देवत्रा स ब्रवीतु नः ।
वरुणो यस्य दर्शतो मित्रो वा वनते गिरः ॥ ५ ०६५ ०१
ता हि श्रेष्ठवर्चसा राजाना दीर्घश्रुत्तमा ।
ता सत्पती ऋतावृधा ऋतावाना जने-जने ॥ ५ ०६५ ०२
ता वाम् इयानो ऽवसे पूर्वा उप ब्रुवे सचा ।
स्वश्वासः सु चेतुना वाजाँ अभि प्र दावने ॥ ५ ०६५ ०३
मित्रो अंहोश् चिद् आद् उरु क्षयाय गातुं वनते ।
मित्रस्य हि प्रतूर्वतः सुमतिर् अस्ति विधतः ॥ ५ ०६५ ०४
वयम् मित्रस्यावसि स्याम सप्रथस्तमे ।
अनेहसस् त्वोतयः सत्रा वरुणशेषसः ॥ ५ ०६५ ०५
युवम् मित्रम जनं यतथः सं च नयथः ।
मा मघोनः परि ख्यतम् मो अस्माकम् ऋषीणां गोपीथे न उरुष्यतम् ॥ ५ ०६५ ०६

(४२०)
आ चिकितान सुक्रतू देवौ मर्त रिशादसा ।
वरुणाय ऋतपेशसे दधीत प्रयसे महे ॥ ५ ०६६ ०१
ता हि क्षत्रम् अविहुतं सम्यग् असुर्यꣳ म् आशाते ।
अध व्रतेव मानुषं स्वꣳ र् ण धायि दर्शतम् ॥ ५ ०६६ ०२
ता वाम् एषे रथानाम् ऊर्वीं गव्यूतिम् एषाम् ।
रातहव्यस्य सुष्टुतिं दधृक् स्तोमैर् मनामहे ॥ ५ ०६६ ०३
अधा हि काव्या युवं दक्षस्य पूर्भिर् अद्भुता ।
नि केतुना जनानां चिकेथे पूतदक्षसा ॥ ५ ०६६ ०४
तद् ऋतम् पृथिवि बृहच् छ्रवएष ऋषीणाम् ।
जरयसानाव् अरम् पृथ्व् अति क्षरन्ति यामभिः ॥ ५ ०६६ ०५
आ यद् वाम् ईयचक्षसा मित्र वयं च सूरयः ।
व्यचिष्ठे बहुपाय्ये यतेमहि स्वराज्ये ॥ ५ ०६६ ०६

(४२१)

बळ् इत्था देव निष्कृतम् आदित्या यजतम् बृहत् ।
वरुण मित्रार्यमन् वर्षिष्ठं क्षत्रम् आशाथे ॥ ५ ०६७ ०१
आ यद् योनिं हिरण्ययं वरुण मित्र सदथः ।
धर्तारा चर्षणीनां यन्तं सुम्नं रिशादसा ॥ ५ ०६७ ०२
विश्वे हि विश्ववेदसो वरुणो मित्रो अर्यमा ।
व्रता पदेव सश्चिरे पान्ति मर्त्यं रिषः ॥ ५ ०६७ ०३
ते हि सत्या ऋतस्पृश ऋतावानो जने-जने ।
सुनीथासः सुदानवो ऽंहोश् चिद् उरुचक्रयः ॥ ५ ०६७ ०४
को नु वाम् मित्रास्तुतो वरुणो वा तनूनाम् ।
तत् सु वाम् एषते मतिर् अत्रिभ्य एषते मतिः ॥ ५ ०६७ ०५

(४२२)

प्र वो मित्राय गायत वरुणाय विपा गिरा ।
महिक्षत्राव् ऋतम् बृहत् ॥ ५ ०६८ ०१
सम्राजा या घृतयोनी मित्रश् चोभा वरुणश् च ।
देवा देवेषु प्रशस्ता ॥ ५ ०६८ ०२
ता नः शक्तम् पार्थिवस्य महो रायो दिव्यस्य ।
महि वां क्षत्रं देवेषु ॥ ५ ०६८ ०३
ऋतम् ऋतेन सपन्तेषिरं दक्षम् आशाते ।
अद्रुहा देवौ वर्धते ॥ ५ ०६८ ०४
वृष्टिद्यावा रीत्यापेषस् पती दानुमत्याः ।
बृहन्तं गर्तम् आशाते ॥ ५ ०६८ ०५

(४२३)

त्री रोचना वरुण त्रीर् उत द्यून् त्रीणि मित्र धारयथो रजांसि ।
वावृधानाव् अमतिं क्षत्रियस्यानु व्रतं रक्षमाणाव् अजुर्यम् ॥ ५ ०६९ ०१
इरावतीर् वरुण धेनवो वाम् मधुमद् वां सिन्धवो मित्र दुह्रे ।
त्रयस् तस्थुर् वृषभासस् तिसृणां धिषणानां रेतोधा वि द्युमन्तः ॥ ५ ०६९ ०२
प्रातर् देवीम् अदितिं जोहवीमि मध्यंदिन उदिता सूर्यस्य ।
राये मित्रावरुणा सर्वतातेळे तोकाय तनयाय शं योः ॥ ५ ०६९ ०३
या धर्तारा रजसो रोचनस्योतादित्या दिव्या पार्थिवस्य ।
न वां देवा अमृता आ मिनन्ति व्रतानि मित्रावरुणा ध्रुवाणि ॥ ५ ०६९ ०४

(४२४)
पुरुरुणा चिद् ध्य् अस्त्य् अवो नूनं वां वरुण ।
मित्र वंसि वां सुमतिम् ॥ ५ ०७० ०१
ता वां सम्यग् अद्रुह्वाणेषम् अश्याम धायसे ।
वयं ते रुद्रा स्याम ॥ ५ ०७० ०२
पातं नो रुद्रा पायुभिर् उत त्रायेथां सुत्रात्रा ।
तुर्याम दस्यून् तनूभिः ॥ ५ ०७० ०३
मा कस्याद्भुतक्रतू यक्षम् भुजेमा तनूभिः ।
मा शेषसा मा तनसा ॥ ५ ०७० ०४

(४२५)
आ नो गन्तं रिशादसा वरुण मित्र बर्हणा ।
उपेमं चारुम् अध्वरम् ॥ ५ ०७१ ०१
विश्वस्य हि प्रचेतसा वरुण मित्र राजथः ।
ईशाना पिप्यतं धियः ॥ ५ ०७१ ०२
उप नः सुतम् आ गतं वरुण मित्र दाशुषः ।
अस्य सोमस्य पीतये ॥ ५ ०७१ ०३

(४२६)

आ मित्रे वरुणे वयं गीर्भिर् जुहुमो अत्रिवत् ।
नि बर्हिषि सदतं सोमपीतये ॥ ५ ०७२ ०१
व्रतेन स्थो ध्रुवक्षेमा धर्मणा यातयज्जना ।
नि बर्हिषि सदतं सोमपीतये ॥ ५ ०७२ ०२
मित्रश् च नो वरुणश् च जुषेतां यज्ञम् इष्टये ।
नि बर्हिषि सदतां सोमपीतये ॥ ५ ०७२ ०३

(४२७)

यद् अद्य स्थः परावति यद् अर्वावत्य् अश्विना ।
यद् वा पुरू पुरुभुजा यद् अन्तरिक्ष आ गतम् ॥ ५ ०७३ ०१
इह त्या पुरुभूतमा पुरू दंसांसि बिभ्रता ।
वरस्या याम्य् अध्रिगू हुवे तुविष्टमा भुजे ॥ ५ ०७३ ०२
ईर्मान्यद् वपुषे वपुश् चक्रं रथस्य येमथुः ।
पर्य् अन्या नाहुषा युगा मह्ना रजांसि दीयथः ॥ ५ ०७३ ०३
तद् ऊ षु वाम् एना कृतं विश्वा यद् वाम् अनु ष्टवे ।
नाना जाताव् अरेपसा सम् अस्मे बन्धुम् एयथुः ॥ ५ ०७३ ०४
आ यद् वां सूर्या रथं तिष्ठद् रघुष्यदं सदा ।
परि वाम् अरुषा वयो घृणा वरन्त आतपः ॥ ५ ०७३ ०५
युवोर् अत्रिश् चिकेतति नरा सुम्नेन चेतसा ।
घर्मं यद् वाम् अरेपसं नासत्यास्रा भुरण्यति ॥ ५ ०७३ ०६
उग्रो वां ककुहो ययिः शृण्वे यामेषु संतनिः ।
यद् वां दंसोभिर् अश्विनात्रिर् नराववर्तति ॥ ५ ०७३ ०७
मध्व ऊ षु मधूयुवा रुद्रा सिषक्ति पिप्युषी ।
यत् समुद्राति पर्षथः पञ्चाः पृक्षो भरन्त वाम् ॥ ५ ०७३ ०८

सत्यम् इद् वा उ अश्विना युवाम् आहुर् मयोभुवा ।
ता यामन् यामहूतमा यामन्न् आ मृळयत्तमा ॥ ५ ०७३ ०९
इमा ब्रह्माणि वर्धनाश्विभ्यां सन्तु शंतमा ।
या तक्षाम रथाँ इवावोचाम बृहन् नमः ॥ ५ ०७३ १०

(४२८)

कूष्ठो देवाव् अश्विनाद्या दिवो मनावसू ।
तच् छ्रवथो वृषण्वसू अत्रिर् वाम् आ विवासति ॥ ५ ०७४ ०१
कुह त्या कुह नु श्रुता दिवि देवा नासत्या ।
कस्मिन्न् आ यतथो जने को वां नदीनां सचा ॥ ५ ०७४ ०२
कं याथः कं ह गच्छथः कम् अच्छा युञ्जाथे रथम् ।
कस्य ब्रह्माणि रण्यथो वयं वाम् उश्मसीष्टये ॥ ५ ०७४ ०३
पौरं चिद् ध्य् उदप्रुतम् पौर पौराय जिन्वथः ।
यद् ईं गृभीततातये सिंहम् इव द्रुहस् पदे ॥ ५ ०७४ ०४
प्र च्यवानाज् जुजुरुषो वव्रिम् अत्कं न मुञ्चथः ।
युवा यदी कृथः पुनर् आ कामम् ऋण्वे वध्वः ॥ ५ ०७४ ०५
अस्ति हि वाम् इह स्तोता स्मसि वां संदृशि श्रिये ।
नू श्रुतम् म आ गतम् अवोभिर् वाजिनीवसू ॥ ५ ०७४ ०६
को वाम् अद्य पुरूणाम् आ ववर्त्त मर्त्यानाम् ।
को विप्रो विप्रवाहसा को यज्ञैर् वाजिनीवसू ॥ ५ ०७४ ०७
आ वां रथो रथानां येष्ठो यात्व् अश्विना ।
पुरू चिद् अस्मयुस् तिर आङ्गूषो मर्त्येष्व् आ ॥ ५ ०७४ ०८
शम् ऊ षु वाम् मधूयुवास्माकम् अस्तु चर्कृतिः ।
अर्वाचीना विचेतसा विभिः श्येनेव दीयतम् ॥ ५ ०७४ ०९
अश्विना यद् ध कर्हि चिच् छ्रुष्टौ यातम् इमं हवम् ।
वस्वीर् ऊ षु वाम् भुजः पृञ्चन्ति सु वाम् पृचः ॥ ५ ०७४ १०

(४२९)

प्रति॑ प्रि॒यत॑मं र॒थं वृष॑णं वसु॒वाह॑नम् ।
स्तो॒ता वा॑म् अश्विनाव् ऋ॒षि स्तोमे॑न॒ प्रति॑ भूषति माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०१
अ॒त्याया॑तम् अश्विना ति॒रो विश्वा॑ अ॒हं सना॑ ।
दस्रा॒ हिर॑ण्यवर्तनी सुषु॒म्ना सिन्धु॑वाहसा माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०२
आ नो॒ रत्ना॑नि बिभ्रताव् अश्वि॒ना ग॑च्छ॒तं यु॒वम् ।
रु॒द्रा हिर॑ण्यवर्तनी जुषा॒णा वा॑जिनीवसू माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०३
सु॒ष्टु॒भो॑ वां वृषण्वसू॒ रथे॒ वाणी॑च्य् आहि॒ता ।
उ॒त वां॑ कक्ष्यो॒ मृगः॑ पृक्षः॑ कृणोति वापु॒षो माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०४
बो॒धिन्म॑नसा र॒थ्येषि॒रा ह॑वन॒श्रुता॑ ।
विभि॒श् च्यवा॑नम् अश्विना नि या॑थो अद्व॒यावि॑नम् माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०५
आ वां॑ नरा मनो॒युजो ऽश्वा॑सः प्रुषि॒तप्स॑वः ।
वयो॑ वहन्तु पी॒तये॑ स॒ह सु॒म्नेभि॑र् अश्विना माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०६
अश्वि॑नाव् एह ग॑च्छ॒तं नास॑त्या॒ मा वि वे॑नतम् ।
ति॒रश् चि॑द् अर्य॒या परि॑ वर्ति॑र् या॒तम् अदाभ्या॒ माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०७
अ॒स्मिन् य॒ज्ञे अ॑दाभ्या जरि॒तार॑ शुभस् पती ।
अव॒स्युम् अ॑श्विना यु॒वं गृ॒णन्त॒म् उप॑ भूषथो माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०८
अभू॑द् उ॒षा रु॒शत्प॒शुर् आग्निर् अ॑धाय्य् ऋ॒त्वियः॑ ।
अयो॑जि वां वृषण्वसू॒ रथो॑ दस्राव् अम॑र्त्यो॒ माध्वी मम॑ श्रु॒तं ह॒वम् ॥ ५ ०७५ ०९

(४३०)

आ भा॑त्य् अ॒ग्निर् उ॒षसा॒म् अनी॑कम् उद् विप्रा॑णां देव॒या वाचो॑ अस्थुः ।
अ॒र्वाञ्चा॑ नू॒नं र॑थ्येह या॒तम् पी॑पि॒वांस॑म् अश्विना घ॒र्मम् अच्छ॑ ॥ ५ ०७६ ०१
न सं॑स्कृ॒तम् प्र मि॑मीतो॒ गमि॑ष्ठान्ति॑ नू॒नम् अ॒श्विनोप॑स्तुतेह ।
दिवा॑भिपि॒त्वे ऽव॑सागमिष्ठा प्रत्य् अव॑र्तिं दा॒शुषे॒ शम्भ॑विष्ठा ॥ ५ ०७६ ०२

उता यातं संगवे प्रातर् अह्नो मध्यंदिन उदिता सूर्यस्य ।
दिवा नक्तम् अवसा शंतमेन नेदानीम् पीतिर् अश्विना ततान ॥ ५ ०७६ ०३
इदं हि वाम् प्रदिवि स्थानम् ओक इमे गृहा अश्विनेदं दुरोणम् ।
आ नो दिवो बृहतः पर्वताद् आङ्ग्यो यातम् इषम् ऊर्जं वहन्ता ॥ ५ ०७६ ०४
सम् अश्विनोर् अवसा नूतनेन मयोभुवा सुप्रणीती गमेम ।
आ नो रयिं वहतम् ओत वीरान् आ विश्वान्य् अमृता सौभगानि ॥ ५ ०७६ ०५

(४३१)

प्रातर्यावाणा प्रथमा यजध्वम् पुरा गृध्राद् अररुषः पिबातः ।
प्रातर् हि यज्ञम् अश्विना दधाते प्र शंसन्ति कवयः पूर्वभाजः ॥ ५ ०७७ ०१
प्रातर् यजध्वम् अश्विना हिनोत न सायम् अस्ति देवया अजुष्टम् ।
उतान्यो अस्मद् यजते वि चावः पूर्वः-पूर्वो यजमानो वनीयान् ॥ ५ ०७७ ०२
हिरण्यत्वङ् मधुवर्णो घृतस्नुः पृक्षो वहन्न् आ रथो वर्तते वाम् ।
मनोजवा अश्विना वातरंहा येनातियाथो दुरितानि विश्वा ॥ ५ ०७७ ०३
यो भूयिष्ठं नासत्याभ्यां विवेष चनिष्ठम् पित्वो ररते विभागे ।
स तोकम् अस्य पीपरच् छमीभिर् अनूर्ध्वभासः सदम् इत् तुतुर्यात् ॥ ५ ०७७ ०४
सम् अश्विनोर् अवसा नूतनेन मयोभुवा सुप्रणीती गमेम ।
आ नो रयिं वहतम् ओत वीरान् आ विश्वान्य् अमृता सौभगानि ॥ ५ ०७७ ०५

(४३२)

अश्विनाव् एह गच्छतं नासत्या मा वि वेनतम् ।
हंसाव् इव पततम् आ सुताꣳ उप ॥ ५ ०७८ ०१
अश्विना हरिणाव् इव गौराव् इवानु यवसम् ।
हंसाव् इव पततम् आ सुताꣳ उप ॥ ५ ०७८ ०२
अश्विना वाजिनीवसू जुषेथां यज्ञम् इष्टये ।
हंसाव् इव पततम् आ सुताꣳ उप ॥ ५ ०७८ ०३

अत्रिर् यद् वाम् अवरोहन् ऋबीसम् अजोहवीन् नाधमानेव योषा ।
श्येनस्य चिज् जवसा नूतनेनागच्छतम् अश्विना शंतमेन ॥ ५ ०७८ ०४
वि जिहीष्व वनस्पते योनिः सूष्यन्त्या इव ।
श्रुतम् मे अश्विना हवं सप्तवध्रिं च मुञ्चतम् ॥ ५ ०७८ ०५
भीताय नाधमानाय ऋषये सप्तवध्रये ।
मायाभिर् अश्विना युवं वृक्षं सं च वि चाचथः ॥ ५ ०७८ ०६
यथा वातः पुष्करिणीं समिङ्गयति सर्वतः ।
एवा ते गर्भ एजतु निरैतु दशमास्यः ॥ ५ ०७८ ०७
यथा वातो यथा वनं यथा समुद्र एजति ।
एवा त्वं दशमास्य सहावेहि जरायुणा ॥ ५ ०७८ ०८
दश मासाञ् छशयानः कुमारो अधि मातरि ।
निरैतु जीवो अक्षतो जीवो जीवन्त्या अधि ॥ ५ ०७८ ०९

(४३३)

महे नो अद्य बोधयोषो राये दिवित्मती ।
यथा चिन् नो अबोधयः सत्यश्रवसि वाय्ये सुजाति अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०१
या सुनीथे शौचद्रथे व्य् औच्छो दुहितर् दिवः ।
सा व्य् उच्छ सहीयसि सत्यश्रवसि वाय्ये सुजाति अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०२
सा नो अद्याभरद्वसुर् व्य् उच्छा दुहितर् दिवः ।
यो व्य् औच्छः सहीयसि सत्यश्रवसि वाय्ये सुजाति अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०३
अभि ये त्वा विभावरि स्तोमैर् गृणन्ति वह्नयः ।
मघैर् मघोनि सुश्रियो दामन्वन्तः सुरातयः सुजाति अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०४
यच् चिद् धि ते गणा इमे छदयन्ति मघत्तये ।
परि चिद् वष्टयो दधुर् ददतो राधो अह्रयं सुजाति अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०५
ऐषु धा वीरवद् यश उषो मघोनि सूरिषु ।
ये नो राधांस्य् अह्रया मघवानो अरासत सुजाति अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०६
तेभ्यो द्युम्नम् बृहद् यश उषो मघोन्य् आ वह ।

ये नो राधांस्य् अश्व्या गव्या भजन्त सूरयः सुजाते अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०७
उत नो गोमतीर् इष आ वहा दुहितर् दिवः ।
साकं सूर्यस्य रश्मिभिः शुक्रैः शोचद्भिर् अर्चिभिः सुजाते अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०८
व्य् उच्छा दुहितर् दिवो मा चिरं तनुथा अपः ।
नेत् त्वा स्तेनं यथा रिपुं तपाति सूरो अर्चिषा सुजाते अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ ०९
एतावद् वेद् उषस् त्वम् भूयो वा दातुम् अर्हसि ।
या स्तोतृभ्यो विभावर्य् उच्छन्ती न प्रमीयसे सुजाते अश्वसूनृते ॥ ५ ०७९ १०

(४३४)

द्युतद्यामानम् बृहतीम् ऋतेन ऋतावरीम् अरुणप्सुं विभातीम् ।
देवीम् उषसं स्वर् आवहन्तीम् प्रति विप्रासो मतिभिर् जरन्ते ॥ ५ ०८० ०१
एषा जनं दर्शता बोधयन्ती सुगान् पथः कृण्वती यात्य् अग्रे ।
बृहद्रथा बृहती विश्वमिन्वोषा ज्योतिर् यच्छत्य् अग्रे अह्नाम् ॥ ५ ०८० ०२
एषा गोभिर् अरुणेभिर् युजानास्रेधन्ती रयिम् अप्रायु चक्रे ।
पथो रदन्ती सुविताय देवी पुरुष्टुता विश्ववारा वि भाति ॥ ५ ०८० ०३
एषा व्येनी भवति द्विबर्हा आविष्कृण्वाना तन्वम् पुरस्तात् ।
ऋतस्य पन्थाम् अन्व् एति साधु प्रजानतीव न दिशो मिनाति ॥ ५ ०८० ०४
एषा शुभ्रा न तन्वो विदानोर्ध्वेव स्नाती दृशये नो अस्थात् ।
अप द्वेषो बाधमाना तमांस्य् उषा दिवो दुहिता ज्योतिषागात् ॥ ५ ०८० ०५
एषा प्रतीची दुहिता दिवो नॄन् योषेव भद्रा नि रिणीते अप्सः ।
व्यूर्ण्वती दाशुषे वार्याणि पुनर् ज्योतिर् युवतिः पूर्वथाकः ॥ ५ ०८० ०६

(४३५)

युञ्जते मन उत युञ्जते धियो विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः ।
वि होत्रा दधे वयुनाविद् एक इन् मही देवस्य सवितुः परिष्टुतिः ॥ ५ ०८१ ०१
विश्वा रूपाणि प्रति मुञ्चते कविः प्रासावीद् भद्रं द्विपदे चतुष्पदे ।

वि नाकम् अख्यत् सविता वरेण्यो ऽनु प्रयाणम् उषसो वि राजति ॥ ५ ०८१ ०२
यस्य प्रयाणम् अन्व् अन्य इद् ययुर् देवा देवस्य महिमानम् ओजसा ।
यः पार्थिवानि विममे स एतशो रजांसि देवः सविता महित्वना ॥ ५ ०८१ ०३
उत यासि सवितस् त्रीणि रोचनोत सूर्यस्य रश्मिभिः सम् उच्यसि ।
उत रात्रीम् उभयतः परीयस उत मित्रो भवसि देव धर्मभिः ॥ ५ ०८१ ०४
उतेशिषे प्रसवस्य त्वम् एक इद् उत पूषा भवसि देव यामभिः ।
उतेदं विश्वम् भुवनं वि राजसि श्यावाश्वस् ते सवित स्तोमम् आनशे ॥ ५ ०८१ ०४

(४३६)

तत् सवितुर् वृणीमहे वयं देवस्य भोजनम् ।
श्रेष्ठं सर्वधातमं तुरम् भगस्य धीमहि ॥ ५ ०८२ ०१
अस्य हि स्वयशस्तरं सवितुः कच् चन प्रियम् ।
न मिनन्ति स्वराज्यम् ॥ ५ ०८२ ०२
स हि रत्नानि दाशुषे सुवाति सविता भगः ।
तम् भागं चित्रम् ईमहे ॥ ५ ०८२ ०३
अद्या नो देव सवितः प्रजावत् सावीः सौभगम् ।
परा दुष्वप्न्यं सुव ॥ ५ ०८२ ०४
विश्वानि देव सवितर् दुरितानि परा सुव ।
यद् भद्रं तन् न आ सुव ॥ ५ ०८२ ०५
अनागसो अदितये देवस्य सवितुः सवे ।
विश्वा वामानि धीमहि ॥ ५ ०८२ ०६
आ विश्वदेवं सत्पतिं सूक्तैर् अद्या वृणीमहे ।
सत्यसवं सवितारम् ॥ ५ ०८२ ०७
य इमे उभे अहनी पुर एत्य् अप्रयुच्छन् ।
स्वाधीर् देवः सविता ॥ ५ ०८२ ०८
य इमा विश्वा जातान्य् आश्रावयति श्लोकेन ।
प्र च सुवाति सविता ॥ ५ ०८२ ०९

(४३७)

अच्छा॑ वद॒ तव॑सं॒ गीर्भि॒र् आभि॒ स्तुहि॒ पर्ज॒न्यं॑ नम॒सा वि॑वास ।
कनि॑क्रदद् वृष॒भो जी॒रदा॑नू॒ रेतो॑ दधा॒त्य् ओष॑धीषु॒ गर्भ॑म् ॥ ५ ०८३ ०१
वि वृ॒क्षान् ह॑न्त्य् उ॒त ह॑न्ति॒ रक्ष॑सो॒ विश्व॑म् बिभाय॒ भुव॑नम् म॒हाव॑धात् ।
उ॒ताना॑गा ईषते वृष्ण्या॒वतो॒ यत् पर्ज॑न्य॒ स्तन॑यन् हन्ति॑ दु॒ष्कृतः॑ ॥ ५ ०८३ ०२
रथी॑व कशयाश्वाँ॒ अभिक्षि॑पन्न् आवि॒र् दूता॑न् कृणुते॒ वर्ष्या॒ ३ँ॑ अह॑ ।
दू॒रात् सिंह॑स्य॒ स्तन॑था॒ उद् ई॑रते॒ यत् पर्ज॑न्यः॑ कृणुते॒ वर्ष्य॑ १ँ॑ नभः॑ ॥ ५ ०८३ ०३
प्र वाता॒ वान्ति॑ पतयन्ति॒ विद्यु॑त॒ उद् ओष॑धीर् जिहते॒ पिन्व॑ते॒ स्वः॑ ।
इरा॒ विश्व॑स्मै॒ भुव॑नाय जायते॒ यत् पर्ज॑न्यः॑ पृथि॒वीं रे॒तसा॑व॒ति ॥ ५ ०८३ ०४
यस्य॑ व्र॒ते पृ॑थि॒वी नन्न॑मीति॒ यस्य॑ व्र॒ते श॑फ॒वज् ज॒र्भुरी॑ति ।
यस्य॑ व्र॒त ओष॑धीर् वि॒श्वरू॑पाः॒ स नः॑ पर्जन्य म॒हि शर्म॑ यच्छ ॥ ५ ०८३ ०५
दि॒वो नो॑ वृ॒ष्टिम् म॑रुतो ररीध्वम् प्र पिन्व॑त वृ॒ष्णो अश्व॑स्य धाराः॑ ।
अ॒र्वाङ् ए॒तेन॑ स्तनयि॒त्नुने॒ह्य् अपो॒ नि॑षिञ्चन्न् असु॒रः पि॒ता नः॑ ॥ ५ ०८३ ०६
अ॒भि क्र॑न्द स्तनय॒ गर्भ॑म् आ धा॑ उदन्व॒ता परि॑ दीया॒ रथे॑न ।
दृति॑ सु॒ कर्ष॑ विषि॒तं न्य॑ञ्चं॒ समा भ॑वन्तूद्व॒तो नि॑पा॒दाः ॥ ५ ०८३ ०७
म॒हान्तं॑ कोश॒म् उद् अ॑चा॒ नि षि॑ञ्च॒ स्यन्द॑न्तां कु॒ल्या वि॑षि॒ताः पु॒रस्ता॑त् ।
घृ॒तेन॒ द्यावा॑पृथि॒वी व्य् उन्धि सुप्रपा॒णम् भ॑वत्व् अ॒द्भ्याभ्यः॑ ॥ ५ ०८३ ०८
यत् पर्ज॑न्य कनि॒क्रदत् स्त॒नय॒न् हंसि॑ दु॒ष्कृतः॑ ।
प्रती॒दं विश्व॑म् मोदते॒ यत् किं च॑ पृथि॒व्याम् अधि॑ ॥ ५ ०८३ ०९
अव॑र्षीर् व॒र्षम् उद् उ॒ षू गृ॑भा॒याक॑र् धन्वा॒न्य् अत्ये॑तवा॒ उ॑ ।
अजी॑जन॒ ओष॑धीर् भोज॒नाय॑ कम् उ॒त प्र॒जाभ्यो॑ ऽविदो मनी॒षाम् ॥ ५ ०८३ १०

(४३८)

बळ् इ॒त्था पर्व॑तानां खि॒द्रम् बि॑भर्षि पृथिवि ।
प्र या भूमि॑म् प्रव॒त्वति॑ म॒ह्ना जि॒नोषि॑ महिनि ॥ ५ ०८४ ०१

स्तोमासस् त्वा विचारिणि प्रति ष्टोभन्त्य् अक्तुभिः ।
प्र या वाजं न हेषन्तम् पेरुम् अस्यस्य् अर्जुनि ॥ ५ ०८४ ०२
दृळ्हा चिद् या वनस्पतीन् क्ष्मया दर्धर्ष्य् ओजसा ।
यत् ते अभ्रस्य विद्युतो दिवो वर्षन्ति वृष्टयः ॥ ५ ०८४ ०३

(४३९)

प्र सम्राजे बृहद् अर्चा गभीरम् ब्रह्म प्रियं वरुणाय श्रुताय ।
वि यो जघान शमितेव चर्मोपस्तिरे पृथिवीं सूर्याय ॥ ५ ०८५ ०१
वनेषु व्य् अ १ न्तरिक्षं ततान वाजम् अर्वत्सु पय उस्रियासु ।
हृत्सु क्रतुं वरुणो अप्स्व् अ १ ग्निं दिवि सूर्यम् अदधात् सोमम् अद्रौ ॥ ५ ०८५ ०२
नीचीनबारं वरुणः कवन्धम् प्र ससर्ज रोदसी अन्तरिक्षम् ।
तेन विश्वस्य भुवनस्य राजा यवं न वृष्टिर् व्य् उनत्ति भूम ॥ ५ ०८५ ०३
उनत्ति भूमिम् पृथिवीम् उत द्यां यदा दुग्धं वरुणो वष्ट्य् आद् इत् ।
सम् अभ्रेण वसत पर्वतासस् तविषीयन्तः श्रथयन्त वीराः ॥ ५ ०८५ ०४
इमाम् ऊ ष्व् आसुरस्य श्रुतस्य महीम् मायां वरुणस्य प्र वोचम् ।
मानेनेव तस्थिवाँ अन्तरिक्षे वि यो ममे पृथिवीं सूर्येण ॥ ५ ०८५ ०५
इमाम् ऊ नु कवितमस्य मायाम् महीं देवस्य नकिर् आ दधर्ष ।
एकं यद् उद्ना न पृणन्त्य् एनीर् आसिञ्चन्तीर् अवनयः समुद्रम् ॥ ५ ०८५ ०६
अर्यम्यं वरुण मित्र्यं वा सखायं वा सदम् इद् भ्रातरं वा ।
वेशं वा नित्यं वरुणारणं वा यत् सीम् आगश् चकृमा शिश्रथस् तत् ॥ ५ ०८५ ०७
कितवासो यद् रिरिपुर् न दीवि यद् वा घा सत्यम् उत यन् न विद्म ।
सर्वा ता वि ष्य शिथिरेव देवाधा ते स्याम वरुण प्रियासः ॥ ५ ०८५ ०८

(४४०)

इन्द्राग्नी यम् अवथ उभा वाजेषु मर्त्यम् ।
दृळ्हा चित् स प्र भेदति द्युम्ना वाणीर् इव त्रितः ॥ ५ ०८६ ०१

या पृतनासु दुष्टरा या वाजेषु श्रवाय्या ।
या पञ्च चर्षणीर् अभीन्द्राग्नी ता हवामहे ॥ ५ ०८६ ०२
तयोर् इद् अमवच् छवस् तिग्मा दिद्युन् मघोनोः ।
प्रति द्रुणा गभस्त्योर् गवां वृत्रघ्न एषते ॥ ५ ०८६ ०३
ता वाम् एषे रथानाम् इन्द्राग्नी हवामहे ।
पती तुरस्य राधसो विद्वांसा गिर्वणस्तमा ॥ ५ ०८६ ०४
ता वृधन्ताव् अनु द्यून् मर्ताय देवाव् अदभा ।
अर्हन्ता चित् पुरो दधे ऽशेव देवाव् अर्वते ॥ ५ ०८६ ०५
एवेन्द्राग्निभ्याम् अहावि हव्यं शूष्यं घृतं न पूतम् अद्रिभिः ।
ता सूरिषु श्रवो बृहद् रयिं गृणत्सु दिधृतम् इषं गृणत्सु दिधृतम् ॥ ५ ०८६ ०६

(४४१)

प्र वो महे मतयो यन्तु विष्णवे मरुत्वते गिरिजा एवयामरुत् ।
प्र शर्धाय प्रयज्यवे सुखादये तवसे भन्ददिष्टये धुनिव्रताय शवसे ॥ ५ ०८७ ०१
प्र ये जाता महिना ये च नु स्वयम् प्र विद्मना ब्रुवत एवयामरुत् ।
कृत्वा तद् वो मरुतो नाधृषे शवो दाना मूहा तद् एषाम् अधृष्टासो नाद्रयः ॥ ५ ०८७ ०२
प्र ये दिवो बृहतः शृण्विरे गिरा सुशुक्वानः सुभ्व एवयामरुत् ।
न येषाम् इरी सधस्थ ईष्ट आं अग्नयो न स्वविद्युतः प्र स्यन्द्रासो धुनीनाम् ॥ ५ ०८७ ०३
स चक्रमे महतो निर् उरुक्रमः समानस्मात् सदस एवयामरुत् ।
यदायुक्त त्मना स्वाद् अधि ष्णुभिर् विष्पर्धसो विमहसो जिगाति शेवृधो नृभिः ॥ ५ ०८७ ०४
स्वनो न वो ऽमवान् रेजयद् वृषा त्वेषो ययिस् तविष एवयामरुत् ।
येना सहन्त ऋञ्जत स्वरोचिष स्थारश्मानो हिरण्ययाः स्वायुधास इष्मिणः ॥ ५ ०८७ ०५
अपारो वो महिमा वृद्धशवसस् त्वेषं शवो ऽवत्व् एवयामरुत् ।

स्थातारो हि प्रसितौ संदृशि स्थन ते न उरुष्यता निदः शुशुक्वांसो नाग्नयः ॥ ५ ०८७ ०६

ते रुद्रासः सुमखा अग्नयो यथा तुविद्युम्ना अवन्त्व् एवयामरुत् ।
दीर्घम् पृथु पप्रथे सद्म पार्थिवं येषाम् अज्मेष्व् आ महः शर्धांस्य् अद्भुतैनसाम् ॥ ५ ०८७ ०७

अद्वेषो नो मरुतो गातुम् एतन श्रोता हवं जरितुर् एवयामरुत् ।
विष्णोर् महः समन्यवो युयोतन स्मद् रथ्यो ३ न दंसनाप द्वेषांसि सनुतः ॥ ५ ०८७ ०८

गन्ता नो यज्ञं यज्ञियाः सुशमि श्रोता हवम् अरक्ष एवयामरुत् ।
ज्येष्ठासो न पर्वतासो व्योमनि यूयं तस्य प्रचेतसः स्यात दुर्धर्तवो निदः ॥ ५ ०८७ ०९